

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 2 • ROČNÍK XVIII.

ÚNOR 2012

Výšlap ke Koryčanské kapli pod skalnatým hřebenem Bradla zanechá ve výletnicích pěkný zážitek i v zimním období.
(foto Bořek Žižlavský)

Informace městyse Buchlovice

Rada městyse Buchlovice č. 19/2011 ze dne 13. 12. 2011

Žádost o hostování lunaparku v průběhu hodů v letech 2012 a dalších. Žadatel Radek Spilka, Brno, ze dne 1. 12. 2011

Rada obdržela celkem dvě žádosti o hostování lunaparku v období hodů v Buchlovicích v roce 2012 an. Z tohoto důvodu rozhodla následovně: Rada schválila hostování lunaparku žadatele pana Radka Spilky, Brno, až o hodech 2013, protože se svým lunaparkem hostoval v Buchlovicích již v roce 2011. V roce 2012 tak dostane příležitost lunapark jiného majitele. Další roky, s nimiž může pan Spilka v Buchlovicích počítat, jsou 2015 a vždy po dvou letech další.

Žádost o hostování zábavného lunaparku v průběhu hodů v roce 2012. Žadatel Ladislav Kilián, Brno, ze dne 14. 11. 2011

Rada obdržela celkem dvě žádosti o hostování lunaparku v období hodů v Buchlovicích v roce 2012 an. Z tohoto důvodu rozhodla následovně: Rada schválila hostování lunaparku žadatele pana Ladislava Kiliána, Brno, o hodech 2012. V roce 2013 tak dostane příležitost lunapark jiného majitele. Další roky, s nimiž může pan Kilián v Buchlovicích počítat, jsou 2014 a vždy po dvou letech další.

Zastupitelstvo městyse Buchlovice č. 6/2011 ze dne 15. 11. 2011

Zastupitelstvo schválilo ve smyslu zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích v úplném znění dle § 84, odst. 2, písm. b)

- změnu rozpočtu městyse Buchlovice na rok 2011,
- změny rozpočtu v kapitole příjmy z původního rozpočtu ve výši 33.513 tis. Kč, zvýšení o 5.387 tis. Kč na 38.900 tis. Kč, změny rozpočtu v kapitole výdaje z původního rozpočtu ve výši 39.970 tis. Kč ke zvýšení o 983 tis. Kč na 40.953 tis. Kč.

Zastupitelstvo schválilo ve smyslu zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích v úplném znění dle § 84, odst. 2, písm. b)

- rozpočtové provizorium městyse Buchlovice na rok 2012 do doby schválení nového rozpočtu na rok 2012, nejpozději však do 31. 3. 2012 – za podmínky, že do doby schválení rozpočtu městyse Buchlovice na rok 2012 budou čerpány jen běžné provozní výdaje ve výši maximálně jedné dvanáctiny skutečnosti roku 2011.

Zastupitelstvo schválilo ve smyslu zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích v úplném znění dle § 85, písm. j)

- dodatek k pravidlům č. 5/2010 pro poskytování nízkouročených úvěrů vlastníkům bytového fondu v městyse Buchlovice podle nařízení vlády č. 396/2001 Sb.,
- žádost o poskytnutí půjčky z Fondu rozvoje bydlení na území městyse Buchlovice, Karel Buchtík, Buchlovice, na rekonstrukci koupelny a sociálního zařízení ve výši 90.000 Kč.

Zastupitelstvo schválilo ve smyslu zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích v úplném znění dle § 85, písm. a)

- směna pozemků ve vlastnictví městyse Buchlovice o celkové výměře 938 m² v areálu bývalého

družstva za pozemky – p.č. 505/220 o výměře 59 m², p.č. 505/221 o výměře 37 m², p.č. 505/225 o výměře 24 m², p.č. 505/228 o výměře 21 m², p.č. 505/230 o výměře 23 m², p.č. 505/232 o výměře 62 m², p.č. 505/72 a 505/82 o výměře 36 m² v k.ú. Buchlovice (celková výměra činí 262 m²) za pozemky firmy MIP, spol. s r.o., Velká nad Veličkou, určené pro výstavbu cyklostezky,
- prodej části pozemku městyse Buchlovice p.č. 234/15 o výměře 36 m² v k.ú. Buchlovice pro pana Daniela Rybárika, Buchlovice, za cenu 70 Kč/1 m²,
- „Smlouvu o bezúplatném převodu nemovitostí – pozemky p.č. 936/4 o výměře 277 m² a p.č. 1503/7 o výměře 249 m² bez omezujících podmínek“ č. UZSVM/BUH/2736/201-BUHM mezi Českou republikou – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Praha a městysem Buchlovice.

Zastupitelstvo neschválilo změnu Územního plánu městyse Buchlovice

- změnu využití p.č. 752/1 a 752/2 (orná půda) v k.ú. Buchlovice – na výstavbu rodinného domu, pan Josefa Bajko, Malínky, p. Nesovice,
- změnu funkčního využití ze zemědělské půdy malovýrobně obhospodařované na využití- bytové výstavby na parcelách č. 1122 (ovocný sad), 3732/2 (travnatý porost), 3732/1 (travnatý porost), 1126/1 (travnatý porost) a 1126/2 (travnatý porost), pan František Krystýnek, Buchlovice-Smradavka.

Zastupitelstvo schválilo

- zrušení funkce tajemníka Úřadu městyse Buchlovice k datu 31. 12. 2011.

Zastupitelstvo městyse Buchlovice uložilo

- starostovi ing. Jiřímu Černému a místostarostovi Bořkovi Žižlavskému zajistit do příštího zastupitelstva obnovení jednání s Ředitelstvím silnic a dálnic, pracoviště Zlín, o měření hluku v místní části Lhotka.

Rada městyse Buchlovice č. 20/2011 ze dne 11. 1. 2012

Žádost o finanční dar – žadatel Svaz tělesně postižených v ČR, okresní organizace Palackého nám. 293, 686 01 Uherské Hradiště, ze dne 21. 12. 2011

Rada evidovala žádost o finanční dar, žadatel Svaz tělesně postižených v ČR, okresní organizace Uherské Hradiště a zařadila ji mezi žádosti o dar, které budou projednávány v radě městyse po schválení rozpočtu městyse na rok 2012.

Žádost o poskytnutí finančního příspěvku – žadatel Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.s., Palackého nám. 293, 686 01 Uherské Hradiště, ze dne 6. 12. 2011

Rada evidovala žádost o finanční dar, žadatel Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.s., Uherské Hradiště a zařadila ji mezi žádosti o dar, které budou projednávány v radě městyse po schválení rozpočtu městyse na rok 2012.

Žádost o finanční dar – žadatel ZO Českého svazu bojovníků za svobodu, zastoupený Janem Štokmanem, Buchlovice, ze dne 30. 12. 2011

Rada evidovala žádost o finanční dar, žadatel ZO Českého svazu bojovníků za svobodu, zastoupený Janem Štokmanem, Buchlovice, a zařadila ji mezi žádosti o dar, které budou projednávány v radě městyse v rámci projednávání rozpočtu na rok 2012.

Žádost o prodloužení nájmu nebytových prostor na rok 2012 na tržnici, žadatel Josef Janča – keramika, Buchlovice, ze dne 4. 1. 2012

Rada projednala žádost o prodloužení nájmu nebytových prostor na rok 2012 na tržnici, žadatel Josef Janča – keramika, Buchlovice, a schválila prodloužení stávající nájemní smlouvy č. 10/1997 ze dne 12. 5. 1997 na rok 2012 za stejných podmínek jako v roce 2011.

Žádost o umožnění příležitostného parkování dodávky na p.č. 777/1, 777/2 v majetku městyse Buchlovice, vše v k.ú. Buchlovice, žadatel Jiří Bartoň, Buchlovice, ze dne 9. 1. 2012

Rada projednala žádost o umožnění příležitostného parkování dodávky na p.č. 777/1, 777/2 v majetku městyse Buchlovice, vše v k.ú. Buchlovice, žadatel Jiří Bartoň, Buchlovice, a schválila záměr pronajít část p.č. 777/1 a 777/2 (celkem 15 m²) na požadované účely, přičemž si budoucí nájemce upraví parkovací povrch dřevěnými prachci na své náklady. Záměr bude vyvěšen na úřední desce Úřadu městyse Buchlovice.

Žádost o prodloužení nájmu nebytových prostor na rok 2012 na tržnici a žádost o snížení nájmu, žadatel Jan Berg, Babice, ze dne 9. 1. 2012

Rada projednala žádost o prodloužení nájmu nebytových prostor na rok 2012 na tržnici a žádost o snížení nájmu, žadatel Jan Berg, Babice, a schválila prodloužení stávající nájemní smlouvy č. 7/2000 ze dne 3. 7. 2000 na rok 2012 za stejných podmínek jako v roce 2011.

Žádost o prodloužení nájmu nebytových prostor na rok 2012 na tržnici, žadatel Radek Bursa, Buchlovice, ze dne 11. 1. 2012

Rada projednala žádost o prodloužení nájmu nebytových prostor na rok 2012 na tržnici, žadatel Radek Bursa, Buchlovice, a schválila prodloužení stávající nájemní smlouvy č. 6/1997 ze dne 16. 4. 1997 na rok 2012 za stejných podmínek jako v roce 2011.

Žádost o povolení hostování a provozu atrakcí v období buchlovických hodů 2012, žadatel Michal Hanuš, Zlín, ze dne 10. 1. 2012

Rada projednala žádost o povolení hostování a provozu atrakcí v období buchlovických hodů 2012, žadatel Michal Hanuš, Zlín s tímto výsledkem: Rada městyse Buchlovice na základě písemných žádostí již rozhodla na svém minulém zasedání č.19/2011 o hostování dvou jiných provozovatelů atrakcí v rámci buchlovických hodů. Městys Buchlovice nemá další místo na veřejných prostranstvích, které by bylo možné využít na hostování dalších provozovatelů pouťových atrakcí.

Projednání a schválení Veřejnoprávní smlouvy o výkonu přenesené působnosti v oblasti přestupků mezi městysem Buchlovice a městem Uherské Hradiště

Rada schválila návrh Smlouvy k výkonu přenesené působnosti v oblasti přestupků mezi městysem Buchlovice a městem Uherské Hradiště za podmínek stanovených v návrhu smlouvy předložené městem Uherské Hradiště. Přestupková agenda bude převedena na město Uherské Hradiště po schválení radou města a krajským úřadem ve Zlíně.

Informace o havárii na hlavní kanalizační stoce u Domova seniorů Buchlovice – fotbalové hřiště – ČOV, v prostoru křižovatky ul. Tyršova a ul. U Domova, ze dne 10. 1. 2012

Rada byla starostou ing. Jiřím Černým informována o havárii hlavní kanalizační stoky u Domova seniorů Buchlovice v uvedeném úseku. Náklady na opravu kanalizace dle příslibu uhradí SvaK, a.s. Uherské Hradiště ihned po provedeném výběrovém řízení na dodavatele stavby. Předpokládané náklady na opravu činí cca 150.000 Kč. Majetkoprávní vztahy ke stoce budou předmětem dalšího jednání mezi vedením městyse Buchlovice a SvaK, a.s. Uherské Hradiště.

INFORMACE O Svozu odpadů v roce 2012

Opět po roce vám přinášíme informace o sběru komunálního a dalšího odpadu. O odvoz těchto odpadů se starají společnosti Sběrné suroviny UH, s. r. o. a Odpady-Třídění-Recyklace a.s. (OTR). Do nádob na papír můžete ukládat noviny, časopisy, reklamní letáky, krabice, lepenku, kartony, kancelářský papír a sešity. Nepatří do nich mokrý, mastný nebo jinak znečištěný papír. Nádobky na plasty jsou určeny pro plastové nádoby a láhve, PET láhve od nápojů, výrobky z plastů, kelímky od jogurtů, krabičky od pokrmových tuků, sáčky, fólie a polystyren. Nevhazujte do nich plastové trubky a podlahové krytiny. PET lahve je nutné sešlápnout a zašroubovat, aby nezaplňovaly velký prostor. Kontejnery označené jako „sklo barevné“ a „sklo bílé“ jsou určeny pro příslušné druhy skla. Nepatří sem porcelán, keramika, kameny, drátěné sklo a zrcadla.

Harmonogram svozu skla, plastů a pytlového sběru plastů v roce 2012

MĚSÍC	PLASTY Sběrné suroviny	SKLO BÍLÉ Sběrné suroviny	SKLO BAREVNÉ Sběrné suroviny	Pytlový sběr plastů OTR
leden	12.	16.	5.	25.
únor	9.	16.	13.	22.
březen	8.	19.	1.	21.
duben	12.	19.	16.	18.
květen	10.	21.	3.	16.
červen	14.	21.	18.	13.
červenec	13.	16.	4.	11.
srpen	9.	29.	13.	8.
září	13.	17.	6.	5.
říjen	11.	17.	15.	3. + 31.
listopad	8.	19.	8.	28.
prosinec	13.	14.	17.	26.

Při pytlovém sběru plastů má každé čp. či rodina v bytovém domě (s trvalým pobytem v Buchlovicích) nárok na 12 žlutých pytlů, které si může zdarma odebrat v Turistickém informačním centru v Muzeu Podhradí Buchlovice.

Společnost OTR odváží kontejnery s plasty (pružné upravováno) a s papírem 1× za týden, kontejnery s komunálním odpadem a domovní popelnice 1× za 14 dní.

Sběr nebezpečných odpadů

Sběr nebezpečných odpadů probíhá vždy od 16.00 do 17.30 hod. u hasičské zbrojnice. Bývá pravidelně vícekrát předem vyhlášen a uveřejněn na www stránkách Buchlovic – hlášení rozhlasu. Nebezpečné odpady můžete předat přítomnému pracovníkovi pouze ve stanovený čas, přičemž odpady tohoto druhu budou kontrolovány.

Můžete odevzdat:

Čisticí prostředky: pro toalety a tekuté odpady, pro sanitární keramiku, naleštění nábytku, prací a bělicí prostředky, chemikálie pro provoz a údržbu bazénů.

Automobilové prostředky: motorové oleje, autobaterie, čističe karburátorů, brzdové a převodové kapaliny, nemrznoucí směsi.

Zahradnické potřeby: herbicidy, insekticidy, fungicidy, mořidla.

Domácí pesticidy: prostředky pro deratizaci, protokolové tablety a spreje, repelenty a spreje proti obtížnému hmyzu.

Domácí dílny: tmely a lepidla, barvy a laky, ředidla a rozpouštědla, fotochemikálie, odstraňovače barev a laků.

Elektrická a elektronická zařízení: chladničky a mrazáky, zářivky a výbojky, obrazovky a monitory.

Ostatní: přenosné baterie, rtuťové teploměry.

Některé odpady můžete odevzdat zdarma

Mikroregion Buchlov provozuje sběrný dvůr na Křížných cestách (bývalá skládka), který slouží sběru velkoobětového odpadu z obcí svazku.

Jako občané jedné z těchto obcí můžete individuálně přivést níže uvedené druhy odpadu, ale přitom je třeba se prokázat **občanským průkazem**. Sběr je prováděn **zdarma** (max. 200 kg na osobu a rok). Otevírací doba od 1. 3. do 31. 10.: Po-Pá 6.00-17.00, So 8.00-12.00 hod.; otevírací doba od 1. 11. do 28. 2.: Po-Pá 6.30-16.00, So 8.00-12.00 hod.; otevírací doba od 1. 11. 2011 do 28. 2. 2012: Po-Pá 6.00-16.00, So 8.00-12.00 hod. (za nepříznivého počasí zavřeno). Náklady na likvidaci odpadů hradí Mikroregion Buchlov a obce mikroregionu.

Sbírané odpady:

- papír a lepenka – kartony, časopisy, knihy, obaly...
- sklo – bílé, barevné, čisté, bez chemikálií
- textil, hadry, neznečištěné ropnými produkty
- dřevo – stavební, rámy oken, dřevěné obaly
- plasty – folie, plastový nábytek, obalový materiál, PET, čisté obaly od kosmetiky a domácích čistících prostředků
- kovy
- biologicky rozložitelný odpad ze zahrad atd. – tráva, větve, plevel, listí
- objemový odpad – nábytek, pneumatiky, matrace, koberce, podlahové krytiny, neznečištěné textilie
- velké domácí elektrospotřebiče vč. chladniček, malé domácí elektrospotřebiče, výpočetní a telekomunikační technika (vč. PC monitorů), spotřební elektronika (TV, HI-FI, videokamery aj.)
- trubicové zářivky (lineární, kruhové), úsporné zářivky a výbojky (sodíkové, halogenové, směsné)
- elektrické nářadí a nástroje
- hračky, vybavení pro volný čas a sport (s elektrickými nebo elektronickými součástmi)

Nesbírá se:

Barvy, oleje, baterie, akumulátory, léčiva, chemikálie, pesticidy a obaly od nich, znečištěné textilie chemikáliemi a oleji, komunální odpad. Převzetí stavební sutě, výkopové zeminy je na místě zpoplatněno.

(-red-)

Ministerstvo životného prostredia SR
Slovenská agentúra životného prostredia
Spolok pre obnovu dediny
Združenie miest a obcí Slovenska

udeľujú obci

Horný Hričov

ocenenie

DEDINA AKO ZÁHRADA

„ Za osobité prístupy a obnovenie tradícií
v starostlivosti o krajinu ”

v súťaži Dedina roka 2011

SÚŤAŽ DEDINA ROKA

minister životného prostredia
Jozef Nagy

generálny riaditeľ SAŽP
Daniel Schmidmayer

predseda SPOD
František Duřenka

predseda ZMOS
Jozef Dvořák

Generálny partner

Studánka Sirovátka opravena

V prosinci loňského roku se dočkala rekonstrukce studánka Sirovátka (její horní výtok), kterou najdete při staré cestě, vedoucí kolem Buchlovického potoka pod Dobřížkou, nedaleko od místa, kde ještě před několika lety rostl tzv. střapatý buk. Ke studánce, opatřené zásluhou Lesů ČR novou stříškou, kamennou zídkou a novým výtokem, je možné se dostat i od parkoviště u bistra Tramp. Studánka Sirovátka je zařazena do objektů Státní hydrologické pozorovací sítě a vyvěrá z ní tradičně dobrá pitná voda, pro kterou si dodnes chodí a jezdí někteří lidé z Buchlovic a okolí. (foto Bořek Žižlavský)

Kulturní kalendář – únor 2012

leden, únor	Pomoc pro miminka - novorozenecké pletené oblečení		DS BAMBINO, Martina Strýčková, tel. 777895706, dsbambino@seznam.cz
11. 2. 2012	Den vína		FS Buchlovice, ing. Pavel Dvořan, tel. 572 595 123
11. 2. 2012	Školní ples	Tělocvična ZŠ	Sdružení rodičů při ZŠ Buchlovice, Mgr. A. Mikulíková, mikuale@seznam.cz
17. 2. 2012	Můžu nechat o 15 deka víc?	Muzeum Podhradí	Muzeum Podhradí Buchlovice a městys Buchlovice, tel. 572 595 120
18. 2. 2012	Fašaňk	Městys Buchlovice	Hodová chasa

Příprava předškoláků k zápisu

V pátek 3. února 2012 nastane slavnostní okamžik, kdy půjdou naši předškoláci z mateřské školy k zápisu do ZŠ a za pár měsíců někteří z nich usednou do školních lavic. O tom, jak jsou děti připravené na vstup do 1. třídy, se přišly přesvědčit paní učitelky Mgr. Šocová a Mgr. Polášková ze ZŠ. Děti pod vedením paní ředitelky Bc. J. Němečkové plnily připravené úkoly na téma „zimní radovánky“ a paní učitelky mohly posoudit úroveň budoucích školáků. Činnosti byly zaměřeny na početní představy, paměť, zrakové a sluchové vnímání, fonematically sluch, grafomotoriku, ale také pozornost, samostatnost a vytrvalost při řešení úkolů. Sledovány byly i sociální dovednosti, jako je vystupování dítěte, komunikativnost s ostatními a respektování dospělého.

Proto již tradičně ředitelství MŠ zajišťuje přednášku odborníka z PPP z Uh. Hradiště. Letos bude rodičům přednášet dne 26. ledna v 17:00 hod. Dr. Zapletal za přítomnosti zástupců ze ZŠ a MŠ.

Z hlediska dnešních nároků školy je důležité dobře posoudit školní zralost dítěte. Už nikdy potom nelze úplně napravit následky předčasného zaškolení a vrácení dítěte do MŠ je mnohdy traumatizující záležitostí.

V měsíci lednu probíhají v MŠ pro rodiče konzultační hodiny, během kterých mohou s paní učitelkou projednat úroveň vývoje svého dítěte.

Zápis a vstup do 1. třídy je důležitým mezníkem v životě dítěte, proto je našim úkolem děti připravit co nejlépe.

MŠ Buchlovice

Ohlédnutí za adventním časem

Děkujeme všem rodičům a přátelům, kteří přišli 1. prosince navštívit školní adventní jarmark a zakoupením vánočních výrobků přispěli našim žákům. Ze získaných peněz byla část již odeslána 18. 12. 2011 na Konto adventních koncertů. Zbývající částka je ponechána na další vhodnou charitativní příležitost.

V neděli 11. 12. 2011 uspořádalo Sdružení rodičů při ZŠ Buchlovice tradiční Vánoční dílny v sále restaurace U Páva. Děti si opět vyráběly různé výrobky s vánoční tématikou, které si pak spokojeně odnášely domů.

Mgr. Alena Mikulíková

Čekání na jaro

Byla zima. Tentokrát byla velmi krutá, zlá a dlouhá. Zvířátkům docházely zásoby. Nejhuř na tom byly veverky. Měly čtyři děti, které byly ještě malé. Nejstarší Hopsalka se starala o nemocnou babičku. O půl roku mladší Zrzečka byla pořád ve škole. Maminka se starala o maličká dvojčátka, Pepíka a Karlíka. Tatínek teď nemohl chodit uklízet k panu jezevci, protože spal. Neměl tam nepořádek. Než šel spát, všechno si uklidil.

Pepík a Karlík pořád křičeli. Měli hlad. Všichni čekali na jaro. Každý den se probouzeli s nadějí, že sníh už roztaje a vyklouznou první paprsky sluníčka. Ale pořád sněžilo. Babičce bylo pořád huř. Hopsalka už na ni sama nestačila. Tatínek jí pomáhal. Do domečku začal padat sníh. Foukal silný vítr. Všichni chtěli, aby už přišlo jaro. (Pepík s Karlíkem to samozřejmě chtít nemohli, protože to byly ještě miminka. Ale věděli, že mají hlad.) Tatínek každý den hledal oříšky. Ale půda byla zmrzlá. Všem byla zima. Mrzlo, až praštělo. „Co budeme dělat?“ zeptala se jednoho dne Hopsalka. „Nevím,“ řekl tatínek a snažil se tvářit, že se nic neděje. Maminka řekla: „Tak dlouhou zimu jsem ještě nezažila. Vypadá to, že jaro bude ještě dlouho spát. Už mělo dávno přijít.“ „Ve škole říkali něco o globálním oteplení. Třeba je i globální ozimňování,“ řekla vážně Zrzečka. „Žima ně, žima ně,“ začal křičet Karlík. Pepík se k němu přidal: „Něchtěme žimu, něchtěme žimu, ně, ně, ně!“ Znělo to docela hezky, ale maminka věděla, že to dlouho nevydrží.

Měly v dutině stromu docela teplo. Sníh vyházel. Jednou šel lesem jeden kluk a narazil na strom, kde bydlely. Vzal je domů. Zabalil je do svojí teplé bundy. Pepík s Karlíkem přestali plakat. Babička si pochvalovala, že takové teplo ještě nezažila, a věřte nebo ne, za těch pár vteřin, co je ten kluk nesl, se babička uzdravila. Kluk je přinesl domů. Veverky se schovaly pod postel. Pak Hopsalka vykoukla a pomalu vylezla. „Jú,“ řekla jenom. Potom vylezla Zrzečka. Ta jenom otevřela pusku. Tolik obrovských věcí! Jaká velká židle! Všechno tady je veliké. Moc veliké.

Až si všechno prohlédly, šly do kuchyně. Tam na ně čekaly oříšky. Všechny se najedly. Najednou uviděly velkou bílou věc. Klukova maminka tu věc otevřela a vyletěla z ní zima. Od té doby se jí veverušky vyhýbaly.

Měly se tam dobře, ale asi po týdnu se jim začalo stýskat. Nechtěly ale nic říkat, aby Jendu neurazily. Aha, vy nevíte, kdo je Jenda. Jenda je kluk, který je zachránil.

Zrzečka se nejradší dívala na Jendu, jak píše úkoly. Teda bavilo ji to, dokud neobjevila glóbus. Zprvu si myslela, že ji to kousne. Když ale zjistila, že se to otáčí, radši se šla dívat na Jendu. Chvilí ke glóbusu nechodila. Potom ale chtěla zjistit, co to ještě dělá. Šla ke glóbusu. Vyskočila na něj a začala se točit. Potom se jí zatočila hlava a na něco spadla. V tu chvíli se glóbus rozsvítil. S glóbusem si potom hrála pořád. Karlík a Pepík si hrávali s Jendovou mladší sestřičkou. Hopsalka pomáhala Jendově mamince v kuchyni a maminka s tatínkem byli někde spolu.

Tak strávily druhou polovinu zimy. Jak se oteplilo, zanesl je Jenda zase do lesa. „Bude se mi stýskat,“ říkal se slzami v očích. „Příští zimu si zase pro nás přijď!“ Veverky hned běžely do svého domečku. Bylo to tam přesně, jako když odešly. „Můžeme jít ven?“ zeptala se Zrzečka s Hopsalkou. „Zrzečko, udělej si domácí úkoly a ty, Hopsalko, uvař oběd.“ „Tatínku,“ volal pan jezevec, že tam má nepořádek. „Už jdu,“ zavolal tatínek. „Proč tam tatínek chodí uklízet?“ zeptala se Zrzečka. „Aby dostal pár korun a hlavně proto, že je pan jezevec starý.“ Zrzečka si šla dělat úkoly. „Takže matika. Dvě a dvě je pět. Devět plus dvě rovná se deset,“ brumlala si. „Teď čeština. Písek je asi s tvrdým ý. Slyšet je s měkkým í.“ Hopsalka dodělala oběd a tradá ven. Vyběhly ven a čichly si krásné vůně jara. Válely se v trávě, běhaly po stromech. Byly rády, že to jaro konečně přišlo. Tatínek zase vydělával penízky a měly se dobře. Tak končí můj příběh.

Eliška Krystýnková, 4. tř

Junácké Vánoce

Vánoční atmosféra dolehla i na buchlovické skauty, kteří tento svátek oslavili po skautsku. Společně se vydali na junácké chatky, kde je čekalo překvapení. Po Ježíškových stopách našli morseovkou zašifrovaný dopis, který museli nejdříve vyluštit. Po jeho rozluštění dostali zprávu, která je navedla na místo, kde jim Ježíšek zanechal dárečky. Nakonec ještě zeleninou a ovocem ozdobili stromek pro zvířátka a šli domů strávit Vánoce s rodinou.

Tereza Tymrová

Jednala valná hromada SDH Buchlovice

V sobotu dne 14. ledna 2012 zasedala opět po roce valná hromada Sboru dobrovolných hasičů Buchlovice. Jednání se uskutečnilo tradičně v prostorách restaurace Záložna. Účastníci valné hromady na svém jednání zhodnotili činnost sboru v uplynulém roce 2011, schválili si také úkoly, které budou plnit v letošním roce 2012. Jednání schůze se za Okresní sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska zúčastnil člen jeho výkonného výboru pan Antonín Martinek ze Starého Města.

Se zprávou o činnosti sboru za rok 2011 seznámil přítomné starosta SDH Buchlovice pan Antonín Zelinka. Jaký tedy byl „hasičský rok“ 2011 v Buchlovicích?

Valná hromada se v roce 2011 uskutečnila v neděli 16. ledna ve 14.00 hod. v restauraci Záložna.

Ke dni valné hromady (2011) měl sbor 84 členů, z toho 71 mužů a 13 žen. V průběhu roku 2011 zemřeli dva členové – paní Ludmila Helingerová a pan Ladislav Švanyga. Do sboru přistoupili 3 noví členové, naopak 1 člen své členství ve sboru zrušil. Nejstarším členem sboru je v současnosti pan František Dvořan, nejstarší

členkou paní Marie Rašticová. Nejdéle sloužícím členem sboru je pan Oldřich Lukeščík, nejdéle sloužící členkou pak Marie Rašticová. V průběhu roku 2011 zasahovali členové výjezdové jednotky celkem dvacetkrát.

Přehled zásahů:

10. 1. – rodinný dům v Kunovicích, 2. 3. – autobus na E50, 13. 3. – tráva Boršice, 9. 4. – černá skládka na Smraďavce, 18. 5. – únik nafty u bis-

Zleva: velitel SDH Buchlovice Antonín Hrabal, jednatelka Marie Kuncová, starosta sboru Antonín Zelinka, místostarosta městyse Buchlovice Bořek Žižlavský a zástupce OS HČMS Antonín Martinek

tra Oáza na E50, 26. 5. – tráva u E50, 27. 5. – spadlý strom a dopravní nehoda na E50, 9. 6. – sklep Boršice, 4. 7. – seník v Újezdci, 7. 7. – sláma na Smraďavce, 7. 7. – ještě jednou sláma na Smraďavce, 10. 7. – nehoda na Křížných cestách, 17. 7. – posed na Stupavě, 20. 7. – dvůr na Salaši, 3. 8. – obilí ve Vážanech, 27. 8. – strniště v Újezdci, 7. 9. – nehoda u odbočky na St. Hutě, 12. 9. – tráva v Medlovicích, 18. 9. – spadlý strom na Smraďavce a 6. 11. – budova ve Stříbrnicích.

V průběhu roku 2011 ujelo vozidlo CAS-24 během 45 jízd 746 km, od roku 2004 je to celkem 9 092 km.

Technika sboru byla dále využita k čištění a kropení vozovek, dopravě vody a dalším výpomocným pracím, při zajišťování kulturních akcí (ve Štítě a na hradě Buchlově), k osvětlení náměstí při večerních kulturních akcích a také k předvádění na akcích pro děti v rámci Dne dětí a k ukázkám pro žáky mateřských a základních škol.

Konkrétně se členové sboru v roce 2011 s technikou zúčastnili těchto akcí:

23. 4. – dětský den ve Zlechově, 14. 5. – součinnostní cvičení u HZS v Uh. hradišti (letišťě Kunovice), 14. 5. – okrsková soutěž na St. Hutích, 4. 6. – dětský den ve Břestku, 9.–10. 7. – setkání kovářů na Buchlově, 16. 7. – oslavy

120. výročí založení sboru na Salaši, 22.–23. 7. – noční prohlídky na hradě Buchlově, 24. 7. – dětský den v Osvětimanech, 30. 7. – česnekové slavnosti v Buchlovicích, 3. 8. – dětský den na Smraďavce, 17. 9. – oslavy 120. výročí založení sboru ve St. Městě a 13. 11. – osvětlení náměstí při vystoupení hodařů v Buchlovicích. V průběhu roku se členové sboru věnovali pravidelnému ošetřování a údržbě techniky, výstroje a výzbroje. Průběžně byly prováděny také některé drobné opravy v budově hasičské zbrojnice.

Členové zásahového a záložního družstva se zúčastnili součinnostních výcviků na útvaru v Uh. Hradišti, školení velitelů, školení řidičů, školení lezců a nositelů dýchací techniky, školení obsluhy motorové pily, vyprošťovací techniky, nácviku činností při chemických haváriích, činností ve vodě a při povodních. Prováděny byly také kondiční jízdy.

V sobotu a v neděli 12. a 13. listopadu sbor uspořádal ve spolupráci s městysem Buchlovice tradiční Martinské hody s právem. Staršími stárky byli Tomáš Daňhel a Kateřina Sonntagová, mladšími pak Michal Večeřa a Eva Zálešáková. Hodové dozvuky se uskutečnily v sobotu 19. listopadu.

Připravili -vlk- a Antonín Zelinka, foto -vlk-

Tříkrálová sbírka v Buchlovicích

Suma 63 288 Kč a 1 Euro je částka, která byla vybrána na Tříkrálové sbírce v Buchlovicích. Ta odstartovala v sobotu ráno před kostelem sv. Martina. Po ustrojení všech dětí do krásných obleků Kašpara, Melichara a Baltazara, požehnaní místního faráře P. R. Chmelaře a ostatních nezbytných formalitách se vydalo jedenáct skupinek dětí se svými vedoucími a charitními pokladničkami dům od domu. Ten den se nesla koleda „My tři králové jdeme k vám“ ze všech koutů městečka, včetně jeho odlehlých částí. Někteří koledníci totiž s elánem putovali i lesem (přes hory a dolů, jak se vyjádřily děti), aby zdárně dorazili až do posledního domečku a přinesli svým zpěvem a přáním do nového roku radost a pohodu jeho obyvatelům. Díky patří všem, kdo přispěli Charitě jakoukoliv částkou a malým koledníkům za jejich nadšení a vytrvalost.

Jarmila Vráblová

CHŘIBŠTÍ VČELAŘÍCI

– včelařský kroužek mládeže zahájen

Po nezbytné administrativní a materiálové přípravě vstoupil v aktivní činnost kroužek mladých včelařů svoji první schůzkou 12. 1. 2012 ve třídě přírodopisu Základní školy v Buchlovicích. V lavicích usedlo 9 dětí od 1. do 6. třídy z celkových 12 zájemců o kroužek. Ty menší přišly podpořit i některé z maminek, možná taky trošku ze zvědavosti a zájmu. Netrvalo dlouho a rozpoutala se velice živá ale ukázněná a moc příjemná rozprava o včelkách, úlech nebo včelařských pomůckách. Děti překvapily slušným přehledem ze života tohoto hmyzu – bez problému rozeznaly včelu od podobné vosy, sršně či čmeláka nebo poznaly, k čemu slouží některé pomůcky. Dva včelařici již jistě zkušenosti se včelařením mají v rodině.

Všechny si v závěru vyzkoušely, jak jim sluší včelařská blůza s ochranným kloboukem a rukavice-mi. Sluší moc ... maminkám děkuji za pomoc při strojení. S trochou nadsázky lze říci – zdá se, že záchrana včelařství v Buchlovicích má naději.

Miroslav Smatana

K Ježíškovi do Betléma půjdeme ...

Tak se jmenoval vánoční pořad, který proběhl 23. 12. 2011 v zrcadlovém sále Československého kulturního centra v Buchlovicích. Spolupodíleli se na něm taneční obor ZUŠ Uherské Hradiště pod vedením Jany Kučerové, folklórní soubor Děcka z Buchlovic se svými sólisty a mužský sbor Folklórního studia Buchlovice. Podtitul pořadu byl „pouť do Betléma“, kde se na cestě potkávají různí lidé dobré vůle, různého věku i různých národů. Spojuje je jedno, jdou a hledají v životě naději, která by jim dala smysl bytí.

Koncert se konal v den pohřbu Václava Havla, a proto jsme jej věnovali jeho památce. Jsem přesvědčena, že bez jeho osobní odvahy a změn, které v roce 1989 nastaly, bychom takový koncert pořádat nemohli. Pan Václav Havel řekl: „Život je radostná spoluúčast na zázraku bytí“. Pojdme se tedy radovat ze života, děkovat za něj, pojdme se obdarovávat.

Na závěr koncertu proběhlo symbolické rozloučení s nejstarší skupinkou Děcek, která od září 2011 působí již v taneční složce Folklórního studia. Je to poprvé v našem městečku, kdy celá skupinka z dětského souboru přešla do dospělého Folklórního studia. Chci poděkovat především Jarkovi Crlovi, který je dovedl až na tuto metu. Luce Tymrové za pomoc. A také chci poděkovat Míši Kyliánové z Folklórního studia za srdečné přijetí mezi „dospěláky“.

Za Děcka z Buchlovic L. Rašticová

Pokušení s Bambinem

Kromě různých aktivit pro děti a rodiče připravilo dětské studio Bambino koncem loňského roku dvě kulinářské akce pod názvem Tvarohové a ořechové pokušení.

26. listopadu se nám sešlo od zúčastněných spoluobčanů na téma tvaroh celkem sedm vzorků pečených i nepečených dobrot z této pochutiny. Ti, kteří zavítali do sídla studia, ochutnali meruňkový koláč z kynutého těsta, dezert střechu s banánem, slané tvarohové tyčinky, hodové koláčky, tvarohový dort nebo čokoládovo-tvarohové řezy. Nejzajímavějším receptem a tím i nekorunovanou dobrotou tentokrát byly lístkové šátečky s povídky a oskeruší. Ty zaslouženě chválili všichni. Od autorky receptu jsme zjistili, že avizované plody oskeruše posbírala pod stromem na své zahradě, usušila a nastrouhala do náplně těchto výborných šáteček. Vzhledem k tomu, že toto ovoce zažívá na Jižní Moravě doslova znovuzrození, bylo zmíněné pečené dílko v naší přehlídce pochoutek doslova zázrakem. Odpoledne se velmi vydařilo, dokonce se u nás na pohoštění zastavily i zdatné buchlovické turistky kráčející svižným krokem z výšlapu na hrad Buchlov.

Těsně před vánoci, 17. prosince, proběhlo poslední Pokušení v loňském roce, a to ořechové. Nemýlili jsme se, když jsme předpokládali, že tentokrát návštěvníci přinesou vzorky převážně vánočního cukroví. Návštěvníci okoštovali ořechové košíčky, včelí úlky, marokánky, karamelové řezy, ferero rocher, ořechové medovničky a jako úplně odlišnou delikatesu česnekové jednohubky zdobené vlašským ořechem. Došlo i na porovnávání stejných receptů cukroví, a přesto byl výsledek odlišný.

Při takové lahůdce, jako je domácí pečený ovocný čaj, který také přinesla k ochutnávce jedna návštěvnice, a příjemném klábosení, čas rychle utekl. Atmosféru Vánoc umocnil nazdobený stromček a slavnostní stůl se všemi dobrotami.

Všechny rodiče se svými dětmi zveme každou středu od 16 hodin na tvořivé odpoledne a každý pátek od 9 hodin do Klubu rodičů Bucáček. Zde probíhají různé přednášky, cvičení s písničkou a dětem je také k dispozici volná herna.

A nyní už se těšíme na vás, kteří se přihlásíte na náš příměstský jarní tábor od 20. do 24. února v době prázdnin. Tábor je vhodný pro děti od 4 do 15 let a čeká na vás bohatý program, výlet a v případě příznivého počasí i sněhové hrátky. Všechny naše akce najdete na www.detskestudiobambino.webnode.cz a na Facebooku.

Krásný zbytek zimy přeje
Dětské studio BAMBINO

Koledování v kostele sv. Martina

25. prosince 2011

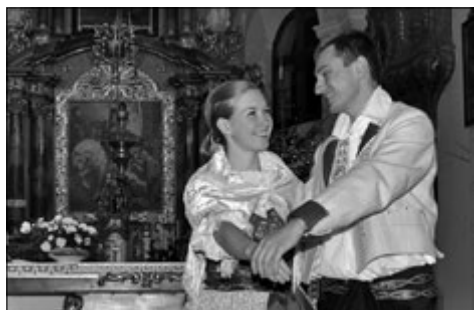

Foto: Oldřich Stránský

„Na co jsme pyšní“

V pátek 6. 1. 2012 proběhl v Muzeu podhradí pořad Zavírání koledníčku a spolu s ním byla ukončena výstava Kropenky a zahájena společná výstava obcí Soblahova a Buchlovice „Na co jsme pyšní“. Program byl velmi bohatý. My Vám z něho nabízíme milou řeč paní ing. Evy Ďudákové, starostky obce Soblahov a úvahu pana ing. Miloslava Hrdého na téma „Co je to přátelství?“.

Citát:

Keď už ľudí na svete pribúdalo, uznal Hospodin za múdre rozdeliť Zem medzi národy, aby každý vedel, čo mu patrí a kde prináleží. Dokončil dielo, hotoval sa oddýchnuť. Odrazu k nemu pribehol upachtený Slováčik a ostýchavo poprosil o kúšтик miestečka pod slnkom „Hm, ibaže ja som už všetko rozdal,“ pokrčil Pán Boh plecami. Skormútený prosebník sa chcel pobrať do širého sveta, v ktorom nenájde ani fliačik rodnej zemičky. Stvoriteľovi sa však ulútilo zúfajúceho nešťastníka: „Nesmúť, niečo ti

predsa len môžem dať, nerozdelil som všetko. Maličky, lež prenádherný kúsoček som si chcel nechať pre svoju potechu, ale keď si meral toľkú dialku, neodídeš s prázdnyimi rukami...“ Pán Boh dal prosiacemu pútnikovi Slovensko.

Tu sa citát končí, ja k nemu dodám, pútnik mal

šťastie, ten maličký kúsok zeme susedí s nemenej krásnym krajom Českom.

Generácie našich predkov mali spoločný osud. Ľudia boli bytostne spätí so zemou, čo ich živila a dávala ich životu zmysel. Tak u vás v Česku ako i u nás na Slovensku ľudia nepýtali od osudu veľa, len robotu do rúk, pot na tvár a chlieb pre svoje deti.

Napriek tomu, že žijeme na malých kúskoch zeme, boli a ešte sú medzi nami ľudia, ktorí vedia popri každodenných povinnostiach svojím umom a šikovnosťou svojich rúk vytvoriť nádherné diela, ktoré dnes môžeme obdivovať.

Aj v našej obci Soblahov žijú, alebo sa narodili úprimní, nezištní a obetaví ľudia, ktorí svoj dar a nadanie pretvárajú do krásnych vecí, ktoré tu dnes sa výstave „Na čo sme pyšní“ chceme odprezentovať. Do Buchlovíc sme priniesli ukážky z tvorby Petra Jantošoviča, Janky Rehákovéj, Rudolfa Chabadu a soblahovskej rodáčky Zuzany Ježovicovej, rod. Kelešiovej.

Určite na dnešnú vernisáž patrí i Folklórna skupina Dolinečka. Sme pyšní na všetky jej členky, ktoré s láskou zachovávajú a šíria krásne ľudové piesne, zvyky a obyčaje nášho ľudu, bez nich by už mnohé boli zabudnuté.

Naše prababky vyprosovali narodenému dieťaťu, aby bolo Bohu na slávu, sebe na spásu, ľuďom na radosť a svetu na osoh...

Poprajme teda úprimne výstave „Na čo sme pyšní“, aby bola tradičnej ľudovej kultúre našich regiónov na slávu, aby robila česť našim obciam a mestečku Buchlovice, aby blahodarne osviežila dušu každého človeka dobrej vôle.

Prajem vám príjemný zážitok, vážení priatelia!

Ing. Eva Ďudáková, starostka obce Soblahov

Co je to přátelství?

Co je přátelství a jak mu skutečně porozumět? Každý z nás žije ve společnosti a jistě zná řadu lidí, které považuje za přátele, nebo ty, kteří se tak snaží chovat. Pro mnohé z nás pojem přátelství není jen prázdné slovo, ale skrývá hlubší smysl. Pro mne má stejný význam jako rodina, láska, víra či život sám. Nedokáží si představit život bez těchto hodnot, bez nich je život prázdný a smutný. Avšak každý máme

jiné životní zkušenosti a měřítko našich hodnot se mnohdy liší. Přesto se naše osudy dotýkají a mezilidské vztahy jsou každodenní nutností. Věřím, že v principu lidé o přátelství mají stejnou představu a že pochopení a porozumění je závislé především jen na ochotě naslouchat.

Komunikace je základ rozvoje zdravého přátelství, neboť věci nevyřčené vytvářejí pouze domněnky a ty jsou závislé na individuálním pohledu a poznání každého z nás.

Vztah přátelský by měl být ryzí, nesobecký a bez hranic. Založený na toleranci, porozumění, důvěře, upřímnosti a bez osobních kalkulací. Zní to krásně.

Začneme si vážit hodnot, které si to zaslouží a nesnažme se přesvědčovat ostatní, jak jsme samostatní a že vlastně nikoho nepotřebujeme. Přátelství je dar, tak si ho vážme!

Už několik let máme možnost zakoušet přátelské vztahy se dvěma slovenskými obcemi, první z nich byl Soblahov!

Ku prospěchu obou stran byla uzavřena smlouva a jejím cílem byla snaha naplňovat cíle mezinárodní spolupráce a posilovat přátelství mezi oběma obcemi, přispívat k přátelským vztahům a spolupráci mezi úřady a občany obou obcí a společně pracovat tak, aby spolupráce prohlubovala sociální, ekonomický, kulturní a vzdělávací život obou obcí a zvyšovala jejich vzájemné porozumění – tedy přátelství doopravdy bez hranic. Řádky smlouvy jsou naplňovány do posledních písmen a věřím, že to tak cítí soblahovští, ale i buchlovičtí občané. Rád bych řekl, že městečko Buchlovice o spolupráci velmi stojí a o ni, jak se patří pečuje a se stará. Toho důkazem nechť je i naše první výstava, která je před námi – jde o záznamy z akcí, na nichž se setkávali naši spoluobčané na různých polích, a tak zde můžete vidět sportovce vedle hasičů, děti z našich základních škol, soubory a kroužky, spolky, samozřejmě také oficiální setkání vedení obcí.

Děkuji všem, kdo nějakým způsobem podporují mé myšlenky o přátelství, ať už jde o jednotlivce či občany našich obcí, děkuji jim za podanou ruku i za stisk té námi nabízené. Vítejte všichni, domácí aj přespolní a budte tady jako doma!

Ing. Miloslav Hrdý

Vernisáž výstavy „Na co jsme pyšní“

Muzeum Podhradí 6. ledna 2012

Barborka a Buchlov na fotografiích z roku 1943 (uveřejněno v nacistické propagandistické publikaci Das Böhmen und Mähren – Buch).

Naučnou stezkou na Střílecku

Vážení čtenáři, přestože máme v kalendáři pořad ještě zimní čas, chtěl bych vám už nyní nabídnout téma jedné z možných prvních jarních vycházek do přírody.

Přijměte tentokrát pozvání na Střílecko, do blízké chřibské oblasti, která ještě není zdaleka tolik zatížena komerčním cestovním ruchem, jako je tomu například v našem nejbližším okolí. I proto a o to více už na první pohled působí klidněji a její návštěva pro vás může být, jak se říká, přívětivým pohlazením na duši. Pokud máte zájem o historii a přírodní zajímavosti, můžete využít nabídky zdejší sedmikilometrové naučné stezky „Příroda a okolí Střílek“, jež nedávno vznikla díky nadšeným stříleckým patriotům, pod záštitou obce Střílek a Zlínského kraje. Jednotlivá zastavení s informačními panely jsou v péči střílecké základní a mateřské školy, zastoupené obětavou paní ředitelkou, Mgr. Ludmilou Ludvouou.

Kostel ve Střílkách

Úvodní panel naučné stezky najdete v blízkosti zdejšího farního kostela, zasvěceného Nanebevzetí Panny Marie, honosné dominantní barokní budovy významného architekta Mořice Grimma, založeného na místě starého svatostánku roku 1728. Nejprve horní část

Interiér stříleckého kostela

městečka a poté okrajem lesa stoupáte strání nahoru, odkud máte jako na dlani Střílky s jejich pamětihodnostmi a zvlněnou krajinu začínající Hané, završenou obrysy litenčických kopců. Zajímavým zastavením jsou veřejnosti málo známá místa u Čertových kamenů. Četné pískovcové balvany, porostlé hustým zeleným mechem, vyrůstají v tmavém smrkovém lese doslova z jehličí. Jejich pozoruhodné tvary

Čertovy kameny

Skalnatý útvar při cestě

mohou v návštěvnických vyvolávat různé představy. V jednom z kamenů se nachází vícero zaoblených otvorů, v nichž prý bývá slyšet šumění podzemní vody. Při troše štěstí a díky odlehlosti místa můžete uslyšet tento vjem i vy. Pod jiným z balvanů má být zase vchod do podzemního bludiště, o němž ve starých časech vypravovali starousedlíci.

Značenou trasou se zanedlouho dostáváte na hřeben kopců, táhnoucích se od motores-tu Samoty či Bumbálky ke Koryčanům. Tamní křížovatka značených turistických cest nese název U Zeleného obrázku. Obrázek tu koneckonců můžete spatřit na kmeni vzrostlého modříny dodnes. Zobrazuje sedící Pannu Marii

Dochovaný příkop Střileckého hradu

Zříceniny hlavní věže a štítové zdi Střileckého hradu

Střílečká krajina s dominantním Chlumem nad Cetechovicemi

s Ježíškem v lidovém podání. Naše pouť pokračuje ke zbytkům zříceniny Střílečského hradu, rozléhající se v nadmořské výšce 552 m, jenž býval v době své existence nejrozsáhlejším a podle pozůstatků i nejlépe opevněným hradem Maršovských hor – dnešních Chřibů.

Hrad vznikl kolem poloviny 13. století a jeho zakladatelem byl s největší pravděpodobností významný velmož Smil z blízkého okruhu krále Přemysla Otakara II., jeden z prvních představitelů bohatého, později královského rodu pánů z Kunštátu. K držitelům hradu patřili čeští králové, markrabata i soukromí majitelé – Cimburkové, Lichtenburkové a páni z Ojnic. Roku 1542 je hrad uváděn již jako pustý, zatímco jeho majitelé v té době pobývali na tvrzi dole v městečku. Hradní dominantou byla vysoká válcová věž spojená se silnou hradbou, chránící plochu horního hradu s palácem a kaplí. O stupeň nižší opevnění s okrouhlými baštami a jiným stavením chránil hluboký příkop. Na další pás venkovního kamenného opevnění navazoval obdélníkový dvorec opatřený vysokou hradbou s podsebitím a příjezdovým, patrně zděným mostem. Celkovou bezpečnost sídla jistilo opevnění na sousedním skalnatém

pahorku, převyšujícím hrad, s dělovou baštou, dvěma hradebními pásy a s příkopy. Tato předsunutá pevnost byla spojena s vlastním areálem svahovitou cestou, sledovanou z obou stran vysokými zdmi.

Z rozsáhlého hradu se do dnešním časů bohužel mnoho nedochovalo. Pozůstatky silné pláštové hradby, nárožní věže, sklepení a dosud hlubokého příkopu jsou zarosteny trním a kopřivami a jinde se pomalu rozmáhá nově nasazený les. Mnozí pamětníci si určitě ještě vzpomenou na pozůstatek kamenných stěn hradního paláce, sahajících do výše prvního patra, jež tu byly k vidění ještě v sedmdesátých letech minulého století a zanikly někdy počátkem následujících osmdesátých let. Z míst bývalého hradního jádra je možné nahlédnout do okolní krajiny, na Střílecko, k Zástřizlům, Chvalnovu, k vrcholu Chlumu nad Cetechovicemi, na prudké severozápadní lesnaté svahy Chřibů a při dobré viditelnosti až k Oderským vrchům, Nízkému i Hrubému Jeseníku. Myslím, že tento pohled určitě stojí za poměrně nenáročný výstup.

(Dokončení příště.)

Text a foto Bořek Žižlavský

Vzpomínky na mláčení obilí

Ty doby jsou už dávno pryč, kdy se ozýval klepot cepů z mlately a stodol. Každý úkon, kolikatero cepy se mlátilo, měl svou říkanku – rýmovačku. Už je málo pamětníků, kteří si je pamatují.

Když mlátil jeden (jediným cepem): „Křáp – křáp, jeden chlap...“ Ve dvojici: „Duci, duci ve dvojici, táta s mámou, táta s mámou ...“, nebo „Klep, klep, klep chleb, klep chleb, klep chleb...“ Mláčení ve trojici: „Jeden, dva, tři, čtyři, myš leze z díry...“ Ve čtveřici: „Čtyry kúty, dva mrkúty a v prostředku třesky, plesky...“

Dříve se všechno obilí mlátilo cepy. Vymláčené obilí se pak muselo vyfukarovat, aby se zbavilo plev a všech semen plevelů a pak teprve bylo k užítku na namletí mouky a jako na nové osivo pro příští úrodu. Fukar je takové zařízení, kde se pomocí lopatek a jejich otáčením tvoří vítr, který nahání obilí zásobníku na síta různých velikostí dírek, kudy pak propadávají zrnka obilí

většími dírkami a plevel se menšími dírkami vhnání do otvoru, kterým padá bokem fukaru ven. Čistě obilí se pak hromadí před fukarem. Vymláčená sláma se potom pováže do otýpek, vynese se ven a dává se na zem další dávka.

Nejvíce pracné bylo mláčení žita (rži), které má dlouhá stébla. Tato sláma sloužila k vycpávání slavníků – strožoků místo matrací do postele. Když se šlo kosit žito, nebraly se z domu povřísla, protože snopy se vázaly do obřisel z režné slámy a dělaly se přímo na poli. Dříve se povřísla dělala doma ve volné chvíli, nebo když přišlo. Později přišel do prodeje stroj tzv. obří-slovač, který povřísla vyráběl. V Buchlovicích ho koupil Oldřich Trávníček a hospodáři si u nich mohli povřísla vyrobit. Trvalo to jen několik roků a začaly se prodávat povřísla špagátová. Mlátičky se taky vylepšovaly. Ty první byly poháněny žentúrem, volem, krávou nebo koňskou silou. Obvyčejná sláma vycházela na hro-

Fůra obilí na mláčení před Dudeškovým na Zahradách (kolem roku 1970)

Mláčení obilí cepy na dobové ilustraci

madu ven a snopy se musely vázat ručně. Moc se při tom prášilo. Takový žentúr byl ještě k vidění u pana Vaculíka vedle Karla Tomeškového u hasičské zbrojnice nebo u Procházků (Kunců) na Lhotce. První mlátičku v Buchlovicích máme ještě doma. Je z ní ovšem už jenom torzo. To se při ní používalo nejdříve té zvířecí síly a pak motoru Slavia či Benz. Vymláčené obilí nosili ti silnější chlapi do komory a sypali je do tzv. skříchů. V pytlích se nechalo venku jen to obilí, které se muselo odevzdat státu jako povinná dodávka. Když byl neúrodný rok, tak toho sedlákovi ani moc nezbyvalo.

Pak přišly mlátičky, které slámu lisovaly, ale také se musela ručně vázat. K mláčení byla potřeba více lidí. Netrvalo dlouho a již se vyráběly mlátičky, které slámu lisovaly a současně i vázaly do balíků. To už byla velká vymoženost, lidí bylo potřeba míň. Mlátičky tohoto typu už se objevily v Buchlovicích tři. U Krystýnků na Lhotce, u Josefa Tomeška koláře a u Dvořanů. Možná že ji měl i pan Bílka. Krystýnkovi mlátili obilí lidem na Lhotce a z Trnávky. Pan

Tomešek někde u domova důchodců a Jan Dvořan na vlastním dvoře na Zahradách.

Až mlátičky odmlátily těm, co toho měli málo, pak se rozjely po mlatevnách, kde měl sedlák svezeno všechno obilí. U každé mlátičky stávaly fronty fůr a mlátila se jedna várka za druhou. Bylo dobře, když bylo pěkné počasí. Horší bylo při bouřkách. U nás bylo dobře, i když přišla bouřka. Tři fůry se schovaly na mlatevnu, jedna pod lípu, jedna k p. Laďovi Mitášovi, jedna k Šaratům, jedna k nám pod seník a dvě k mlátičce. Na zbytek se daly nepromokavé plachty, i když jich tolik jako dnes nebylo. Byla to sice fuška, obzvláště v noci, ale byli jsme rádi, že jsme to tak zvládli za pomoci sousedů a nebo těch, čím to bylo obilí, když věděli, že prší a přišli si to schovat.

A nakonec se objevily kombajny, lidé ani tolik už záhumenky neměli, tak se tato práce nadobro ztratila. Jen kluci, nyní už starší páni, vzpomínají, jak byli šťastní, když mohli skákat do hromady plev a nebo si vydělat i nějakou korunu při odnášení slámy. **Ludmila Dudešková**

Z HISTORIE PŘED 70 LETY

Odboj a paraskupiny ze západu za II. světové války – 2. část

V březnu 1942 byly zpravodajským odborem MNO naší exilové vlády v Londýně vyslány do protektorátu další dvě paraskupiny. První z nich měla přejít do podřízenosti SILVERU A a zesílit jeho sabotážní možnosti s úkolem vyřadit plynárnu v Praze-Michli. Druhým úkolem bylo předání náhradní vysílačky typu Mark III, kódovacího klíče pro radiový komplex LIBUŠE a předání radiomajáku pro navádění letadel na cíle. Tak měla posílit hlavní program SILVERU A, vytvoření zpravodajského střediska pro podchycení, příjem a zajištění dalších parašutistů v Čechách. Těto skupině byl přidělen operační název OUT DISTANCE.

Úkolem druhé skupiny pod názvem operace ZINC se skrýval pokus pomoci vysazených parašutistů s radiostanicí LÍPA zřídit druhou zpravodajskou rezidenturu obdobnou úspěšnému SILVERU A s operačním prostorem na Moravě. Tato část státu byla silně postižena zatýkáním na počátku války a zbytky ON (Obrany národa) a PVVZ (Petiční výbor „Věrní zůstaneme“) zde byly v jisté izolaci od ÚVOD (Ústřední vedení odboje domácího) v Čechách. Z hlediska dislokace německých vojenských sil, válečné výroby a dopravy a také sousedstvím se Slovenskem byla moravská oblast ještě důležitější základnou odboje.

Operace OUT DISTANCE

Velitelem byl určen npor. Adolf Opálka, dalšími členy byli rtn. Karel Čurda a des.abs. Ivan Kolařík. Operace byla zahájena 25. března 1942, kdy byl podniknut první pokus o její vysazení. Tehdy se letoun dostal až nad cílovou plochu, ale pro hustou mlhu bylo od vysazení upuštěno a letoun se vrátil na základnu. K novému pokusu došlo o dva dny později, dvě hodiny po půl noci 28. března 1942. Nepřesnost ve vysazování pokračovala. Jestliže byla v předešlých případech vyvážena šťastnou náhodou a rozhodným jednáním parašutistů, tentokrát se okolnosti obrátily proti nim. Byly také znáso-beny chybami včetně charakterových vlastností, které se v takových případech platí cenou nejvyšší. OUT DISTANCE letěla spolu se skupinou ZINC a když se s ní parašutisté ZINCu loučili zvednutím palce a obvyklým pozdravem „Zlom vaz a čert tě vem“, nikdo z aktérů netušil, že jejich budoucí osud bude podobný. Velitelé obou desantů padnou smrtí statečných. První v boji, druhý na popravišti. Další jejich členo-

vé budou jako první zaneseni do listiny ztrát. Zvláštní skupiny D. Obě měly také ve svých řadách zrádce, z nichž hlavně jméno Karel Čurda se stalo synonymem v klasické podobě zrady.

Skupina byla vinou navigační chyby polské posádky výsadkového letounu Handley Page Halifax RAF vysazena místo u Kopidlna u Jičína o více jak 100 km jižně v prostoru obce Ořechov nedaleko Telče. Při seskoku si Opálka poranil nohu a Kolaříkovi vypadla při ukryvání padáku peněženka s doklady a fotografií jeho dívky Milady Hrušákové s věnováním a její adresou. Parašutisté navíc nenašli shozený kontejner s materiálem a radiomajákem EUREKA. Velitel tedy rozhodl o rozdělení skupiny. Ivan Kolařík zamířil do Valašského Meziříčí k příbuzným. Gestapu se téměř okamžitě dostaly do rukou Kolaříkovy doklady a začalo ho pronásledovat. Byl na něj vydán veřejný zatykač i s fotografií. V bezvýhodné situaci, a aby přešel pronásledování své rodiny, se Ivan Kolařík 1. dubna

1942 nedaleko Vizovic otrávil kyanidem. Neznalý poměrů však u sebe nechal potravinové lístky s adresou Hrušákových. Jeho dívka a celá rodina byli ihned zatčeni gestapem a v době stanného práva 30. května 1942 v Brně v Kauticových kolejích popraveni. Téhož dne byli popraveni i všichni z rodiny Kolaříkových.

Adolf Opálka odejel ke své tetě do Řešic, kde si léčil zraněnou nohu. Po několika dnech rekonvalescence se vydal na záchytnou adresu v Lázních Bělohradu, kde dostal adresu do Pardubic na Alfréda Bartoše, velitele SILVER A, se kterým se sešel a podle jeho pokynů odejel do Prahy. Zde se ujal velení a koordinace nad všemi parašutisty v Praze ukrývanými. Podílel se na zajišťování nezdařeného útoku na plzeňskou Škodovku. Poté zůstal v Praze a vedle starostí s ubytováním a zásobováním parašutistů se částečně zúčastnil také příprav atentátu na Heydricha. Po jeho provedení se ukryl s ostatními šesti parašutisty v kryptě pravoslavného kostela v Praze na Resslově ulici, na jehož chóru se 18. června 1942 po hrdinném boji proti obrovské přesile zastřelil.

Karel Čurda našel úkryt na záchytné adrese v Praze. V den atentátu byl u své sestry v Kolině. Vrátil se do svého pražského ilegálního bytu a byl odhodlán se bránit. Při domovní prohlídce se ukryl ve světlíku a potom odejel ke své matce do Nové Hlíny. Zde jej zastihly zprávy o popravách a tragédii Lidic, které jím údajně natolik otřásl, že se rozhodl vykoupit život svůj a svých bližních zradou. 16. 6. 1942 se přihlásil na gestapu v Petschově paláci v Praze. Učinil obsáhlou výpověď, na jejímž základě se gestapu podařilo proniknout do sítě parašutistů a jejich ochránců. Odtud vedla cesta k Vojtíškově do Lázní Bělohradu, k Bartošovi do Pardubic, k rodinám Moravcových, Baucových a Svatošových v Praze a po brutálním výslechu Vlastika Moravce do posledního úkrytu parašutistů v kryptě Boromejského kostela v Resslově ulici. Karel Čurda byl po výslechu vězněn na Pankráci a po propuštění se stal konfidentem gestapa. Za zradu mu byla vyplacena odměna ve výši 5 milionů korun (půl milionu říšských marek). V roce 1943 si změnil jméno na Jerhot, oženil

se s Němkou a žil v Praze. Gestapo ho využívalo jako agenta provokatéra. Po válce byl vyšetřován, vězněn na Pankráci. Bylo mu dáno za vinu, že svým jednáním zapříčinil smrt 254 Němců zavražděných českých občanů.

Také za zločin zrady a zločin udavačství byl 29. 4. 1947 odsouzen k trestu smrti provazem. Rozsudek byl vykonán ještě téhož dne v 11.57 hod. Skupině se nepodařilo splnit všechny úkoly. Od samého začátku ji pronásledovala také smůla. Přesto, že dva její členové, Adolf Opálka a Ivan Kolařík prokázali obrovskou statečnost a morální kvality ve velmi těžkých situacích, leží nad skupinou stín zrady v osobě Karla Čurdy, který se stal jedním z nejvýznamnějších konfidentů nepřítele.

Operace ZINC

ZINC byla skupinou zpravodajskou s velitelem npor. Oldřichem Pechalem z Vřesovic, jeho pomocníkem byl rtm. Arnošt Mikš a radiotelegrafistou četař Viliam Gerik. Radiový komplex s heslem LÍPA. Předpokládalo se, že po vysazení v buchlovských lesích se parašutisté zachytí na některé ze tří adres (u Štokmanů v Buchlovicích, Hejlů v Uherském Hradišti nebo Kozáků v Brně), naváží radiové spojení s VRÚ v Londýně a postupně zahájí činnost v prostoru Uherského Hradiště, kde měli zřídit zpravodajskou a záchytnou rezidenturu. ZINC byl vysazen 28. 3. 1942 kolem třetí hodiny ranní. S úžasem zjistili, že dopadli na Slovensku u Gbel. Po zjištění situace ukryli padáky a kombinézy a v opuštěném seníku uschovali radiostanice. Aby se dostali do operačního prostoru, museli překročit hlídané hranice. U Skalice rozhodl velitel Pechal, že snadněji přejdou, když se rozdělí a sejdou se u železniční stanice v Rohatci. Mikš s Gerikem nesli v kufříku radiostanici MARK 5 a Pechal kufřík s finanční částkou 3 miliony korun. Gerikovi s Mikšem se podařilo projít, ale když se v Rohatci Pechala nedočkali, odjeli vlakem do Starého Města a odtud šli pěšky do Buchlovic na nejbližší záchytnou adresu. Pechal postupoval samostatně. Pro pří-

pad nenadálých událostí dal svým podřízeným adresu svých rodičů, hájenky ve Vřesovicích. Při přechodu hranice mezi Petrovem a Strážnicí byl Pechal zadržen dvěma německými celníky, kteří jej legitimovali a chtěli odvést na strážnici. Toho velitel ZINCu využil a oba celníky zastřelil. Zabíjel poprvé v životě a byl tak rozrušen, že neodebral celníkům své doklady a utekl zpět na Slovensko. Střelba se odehrála v těsné blízkosti celnice a Pechal byl pronásledován. Při útěku odhodil kufřík i s penězi. Druhý pokus přejít na Moravu se mu sice zdařil, ale to už bylo zahájeno pátrání po jeho osobě. Bylo usnadněno tím, že npor. Pechal byl vybaven pravou legitimací, na níž bylo zfalšováno pouze jeho příjmení na Pešar a ostatní údaje byly pravé. Navíc jeden z českých četníků poznal na fotografii muže, se kterým před válkou sloužil u jednoho pluku a bezpečně ho identifikoval. Gestapo zjistilo ihned adresu jeho rodičů a nechalo je sledovat.

Dne 30. března 1942 v pozdních hodinách, klepali u Štokmanů v Buchlovicích dva parašutisté ze skupiny ZINC. Byli to Arnošt Mikš rodák od Rakovníka a Slovák Viliam Gerik. Měli z Londýna záchytnou adresu na obchodníka Jana Štokmana a nemohli vědět, že ten je již rok a půl vězněný v nacistickém koncentračním táboře. Ohlásili se heslem „Neseme pozdrav od Jury“ a uprosili paní Štokmanovou, že je nechala dva dny odpočinout a vyspat. Měli vysílačku a pokoušeli se navázat spojení s Londýnem. Vysílačka Mark 5 byla po pádu poškozená, a tak se spojení navázat nepodařilo. Přemlouvali paní Štokmanovou, aby jim poskytla úkryt na delší dobu, než se jim podaří navázat další kontakty, ale u Štokmanů déle pobývat nemohli (Jan /1906/ byl vězněn v koncentračním táboře a Jiří /1920/ v emigraci v Anglii a celá rodina byla v centru pozornosti německých represivních složek). Zavedl je proto třetí syn Ota Štokman na Zahrady k Hrabalům, kteří byli dobří vlastenci. Cestou přes vinohrady ukryli porouchanou vysílačku v Dvořanově vinohradní budce a pokoušeli se u Hrabalů uchytit. Problém byl ale v tom, že Hrabalů syn Karel byl také v emigraci, a tak je Hrabal Karel

st. nepřijal ani na jedno přenocování. Dohodli se však, že se jim postará o vysílačku a dovolil jim, aby se u nich dali trochu do pořádku. Potom se oba oholení a okartáčovaní parašutisté vydali směrem k lesu. Příští ráno se Hrabal ujistil, že vysílačka ve vinohradní budce je. Ze strachu a obavy o svou rodinu se svěřil svému známému četnickému strážmistrovovi Svitálkovi, který pozdržel hlášení jednak proto, že byl sdělením zaskočen a také aby měli parašutisté čas zmizet z dosahu. Po ohlášení vtrhli rozrušení gestapáci k Hrabalům. Jejich řádění odnesla paní Růžena Hrabalová a nejhůře bylo zacházení s jejich 15letou dcerou Eliškou. Karel Hrabal st. to psychicky nevydržel a pořezał se břitvou na holení. Byl převezzen do nemocnice v Kroměříži, kde za pomoci známého lékaře přečkal do konce války. Vrátil se s podlomeným zdravím. Devatenáctiletý syn Miroslav po příchodu gestapa uprchl oknem do lesa, ale po dvou dnech byl zatčen a vězněn ve Zlíně. S traumatem se celá rodina vypořádávala velmi dlouho a o celé události se snažili nemluvit snad až do konce života.

Mikš s Gerikem se po v lese probdělé noci vydali na Pechalovu adresu do Vřesovic. Zjistili, že dům hajného je sledován a jejich velitel se ukrývá v okolních lesích. Přesto se jim podařilo s Pechalem spojit a informovat ho o neúspěšných pokusech na záchytných adresách. Za této situace rozhodl velitel skupiny o odeslání Mikše s Gerikem do Prahy s tím, že se tam pokusí navázat spojení a sám zůstane ve Vřesovicích, obávaje se o osud svých rodičů. Rodina hajného Pechala byla i s příbuznými zatčena 4. dubna 1942 a popravena v Mauthausenu. Npor. Oldřich Pechal velitel operace ZINC ještě několik měsíců unikal, snažil se napojit na odboj, ale padl do nástrah gestapácké volavčí sítě a pomocí jejich konfidentů Ryšánka a Paprskáře byl 2. 6. 1942 zatčen v chatové oblasti u Kninické přehrady v Brně. Při krutých výsleších v Kaunicových kolejích se choval velmi statečně a nic neprozradil. Byl popraven v Mauthausenu 30. 9. 1942. Rotný Arnošt Mikš po navázání kontaktů s odbojovou organizací v Čechách se při plnění úkolu

zastřelil při přestřelce s četníky 30. 4. 1942 v obci Požáry u Křivoklátu. Četař Viliam Gerik, když nenašel žádné spojení na odboj, a ani v Praze nebyl na žádné záchytné adrese přijat, propadl beznadějí a přihlásil se v Praze v Petschově paláci na gestapu. Prozradil většinu informací a přistoupil na spolupráci. Stal se z něho konfident. Pozoruhodné je, že přestože učinil na gestapu rozsáhlá přiznání, neuvedl, že byli přijati v Buchlovicích u Štokmanů. Podle protokolu z výsledku na gestapu pouze uvedl, že je paní Štokmanová odmítla přijmout a že

je vyhodila. O návštěvě u Hrabalů se nezmínil vůbec. To v době stanného práva patrně obě rodiny zachránilo. Podobně vypovídal po válce u čs. soudu i inspektor protiparazitického oddělení gestapa v Praze Oskar Fleischer. Gerik se později prozradil svými plány na útěk do Švýcarska a byl gestapem zatčen. Konce války se dožil v koncentračním táboře Dachau. Četař Viliam Gerik byl mimořádným soudem 29. 4. 1947 odsouzen za velezradu k trestu smrti a popraven.

Jan Štokman

Viliam Gerik

Ivan Kolařík

Oldřich Pechal

Adolf Opálka

Arnošt Mikš

Karel Čurda

Nářečí a nespisovné výrazy v mluvě buchlovických občanů – dovětek

mastílko – výrobek z peří na maštění (dnes už z umělých hmot)

mašlovačka – peroutka na maštění

medák – čmelák

meltonky – černé kotníkové zimní boty zapínané knoflíky zepředu

menšestr – bavlněný aksamit – látka především na kalhoty

měrka – měřidlo, když ještě nebyly váhy

micák – králík

milostpán – uctivé oslovení pána podřízeným nebo někým novým; také hanlivé – mocipán, pán

milostpaní – stejné jako milostpán v ženském podání

milostslečna – stejné, jen místo paní je slečna

mlíčníák – kluk, kterému ještě teče mléko

po bradě – výrostek; také rybí sameček

mlsoň – mlsný člověk

mord – vražda

mrcasit se – zabývat se něčím zbytečně

mrňa – drobný člověk; mrně, mrňous, mrňůs (o dítěti)

mula – hanlivě nechápavec, blbec; jinak kříženec kobyly a osla

muňa – nekňuba

mušenka – sele

nádba – mít něco v nádbě – v očekávání, v plánu, v naději

ňafat – štěkat

ná, gde je? – Tož, kdy už přijde?

náprava – přední a zadní osy kol vozů

napchat (se) – nacpat, naplnit např. plný pytel senem; dobře se najíst, dosyta. Stejný význam má i slovo nadžgat (se).

napuchnut – otéct

napoleón – hlava rodiny; vůdce; generál

neplecha – zlobivec

nokrie – nok – podlouhlý knedlíček

ňuma – nekňuba, moula

obarovica – ovarová polévka (ovarovica), také prdelanka

obrfořt – nadlesní

obšmelcovat – okounět

obušek – sekýra

okuláry – brýle

olůvko – psací potřeba – tužka

omeškaný vlak – zmeškaný vlak

omládek – mladý výhonek, stromek

oňho – starala se oňho – o něho

oprátě – otěže k řízení spřežení

orel – bývalá katolická sportovní organizace

oringle – náušnice

orkaf – střížné zboží – stříhané látky – na prodej

ozembuch – mentálně slabý člověk; také bezcharakterní

oždara – výlupek, drzoun

padavka – slabý člověk; spadené ovoce

pacholek – člověk, který jezdil u sedláků s koňmi za měsíční plat; nezvedený, hrubý muž

pajc – lák

pajzl – putyka, krčma, doupě (neřesti)

pakl – balíček (sirek, tabáku)

paklovat se – tajně osnovat nástrahy, spiknutí

palčáky – jednoprsté (na palec) rukavice

palundovat se – potloukat se někde

pangét – obrubník

papundekl - lepenka

pápěra – odraný stvol ptačího pera na konci s troškou peří, tintěra

pařák – zavařovací hrnec; hrnec na paření

pařát – dráp dravého ptáka; hanlivě lidská ruka

paták – pětigrejcarová mince – pěták; tabletky léku

pelerína – z franc. pláštěnka

plkuša – pomlouvačná žena, klepna
podkladek – vejce (dnes i sádrové, z umělé hmoty) ponechané na hnízdě, aby slepice lépe věděly, kam mají nést – aby nezanášely
pohrabáč – cestář
policajt – obecní strážník
polizanica – nepříjemná situace; dostat nabito
pozadek – zadní (ke konci mláčené) špatné zrní určené především drůbeži
preclík – pletené pečené pečivo
préze – také brezle – mleté rohlíky – strouhanka
producírovat se – předvádět se; procházet se
prošustrovat – zbytečně utratit peníze nebo celý majetek
psí fialka – bot. podléška
psí jablko – také čertovo jablko – bot. podražec
psí jazýček – bot. jitrocel
putr – čerstvé máslo
raglán – volný svrchní kabát
rasův pytel – v úsloví „smrdí jako rasův pytel“ – ras v něm nosil zdechliny domácích zvířat
reálka – reálné gymnázium – předválečný název střední školy
reglement – předpis, řád
regma – revma
rotyka – pobuňující rámus, nevázaná zábava
rubáš – dříve spodní oděv (delší košile); také široké roucho na oblékání mrtvých do hrobu
Rýblcúl – lidový název Krakonoše; „strašící“ slovo na děti
rychtík – doopravdy; konec, hotovo, v pořádku
sajrajt – nečistota, špatné jídlo
satanáš – satan, ďábel; přeneseně trýznitel
senkrovňa – odpadní jímka
setnica – také sednica – světnice, ložnice, pokoj
sibérija – velká zima (jako na Sibiři)
sichrovat se – pojistit se, zajistit se
skartka – lístek, jízdenka
skleněnky – skleněné kuličky na cvrnkání
skřípka – pořádná chřipka
slaměnka – ošatka
slzavé údolí – nábožensky tento svět; nebo když doma všichni brečí

smrdátka – Smraďavka
sosák – hanlivě nos
sotúrek – taška na nošení svačiny
sršáň – sršeň
starý syr – sýr
stlúkat – dělat máslo v maslince (máselnici)
střapec – plod vinné révy
střechyl – rampouch – zmrzlý led visící ze střechy bez rýny
státy – opilý namol, úplně, je ožralý jak Cepelín (zeppelin)
suliběta – pomalá žena, nešika
sumírovat – dávat dohromady; přemýšlet
súsed – soused
svat – tchán (zeťův, snašín otec)
syr – tvaroh
šamrla – stolička pod nohy
šatlava – obecní vězení pro provinilce
šenkýř – kdo čepuje pivo v šenku v hospodě
Milán Janovský

Zima na Holém kopci

(foto -vlk-)

Buchlovjané na starých fotografiích

Únor je měsíc fašaňků, a tak vám dnes přinášíme dvě fotografie z někdejší fašaňkové obchůzky, pořádané členy buchlovického sboru dobrovolných hasičů, v období někdy kolem roku 1970.

(Foto: archiv Spolku podporovatelů historie Buchlovic)

S kamarády o pálenkách ... podle Miloša Hrdého

I my chceme proslovit silné slovo

Pavel Petřela, Vracov, FELICITA

Chci tady pohovořit o vlivu destilátů na myšlení a vědomí člověka. Z hlediska medicínského je nesporné, že destilovaný alkohol tříbí smysly, neboť rozvírá kapilární cévy a zvyšuje tím prokrvování jak svalů, tak i mozkových hemisfér. Těmi většina lidí myslí. Po požití elementární dávky destilátu začínají dokonce někdy myslet i ti, kteří doposud tento jev nepoznali nebo o něm jen slyšeli. Toto poznání je tak motivující, že následnou živelnou konzumací je myšlení poškozeno v destilátu obsaženou vodou (objem 40–60 %) natolik, že se v podstatě úplně zastaví. Škodlivým elementem je tedy voda. Toto tvrzení je snadno vysvětlitelné na příkladu uchování tkání. Ve vodě je existence tkání pro studium nemožná, kdežto v lihu se takovéto vzorky uchovávají po velmi dlouhou dobu a tento způsob laboratorního konzervování znají už i děti ve školách. Vztah alkoholu a vody je specifický ještě v jednom aspektu a tím je koncentrace. Při optimální destilaci se tvoří tzv. azeotropní směs, což je konstantní nasycenost, která se nedá, za běžných podmínek, zvýšit a činí asi 92 % alkoholu. Jak vidíte, voda se tvrději drží. Tato koncentrace se hovorově nazývá azeotrop. Mnozí pijáci si tento slangový výraz mylně vysvětlují jako hop nebo trop a proto destiláty nahodile střídají. Je nutno uznat, že požívání destilátů člověka motivuje. Někdy je schopen netušených výkonů, mnohdy takových, do jakých by se před konzumací nikdy nepouštěl, dokonce by ho ani nenapadlo. Mnohé naopak vedou právě k tomu, jak by se člověk mohl dostat ke zdroji nebo k vyrobení aparatury pro přípravu motivačního destilátu. Je znám případ, kdy se potencionální pijan dostal k několika metrům měděných trubek,

z níž chtěl vyrobit chladič pro destilaci. Přítel mu poradil, jak má udělat hada pro pálení a to stočením spirálovitě kolem dřevěné kulantiny. Stočil ji tedy spirálovitě kolem jabloně na zahradě a chtěje měděnou spirálu získat, jablonoň uřezal. Toto je případ, kdy jen vidina alkoholu byla tak silně motivující, že učinil něco, co by ho dříve ani nenapadlo.

U většiny konzumentů sledujeme i časový stimul. V první kategorii jsou ti, kteří pijí bez ohledu na čas, každý čas se jim zdá pro konzumaci vhodný. Druzí pijí denně, další na ukončení týdne. Nejvíce bych doporučoval konzumaci týden zahájit, neboť nese nejen skvělé myšlení, ale i časové rozvržení týdne. Toto je zachyceno i v písni, kterou si vám dovolím zapět ... nebo za šest:

*V pondělí pit gořalenku,
v úterý jít za milenkú ...*

Z textu je zřejmé, že správný konzument má týden skvěle zahájený a následně velmi příjemně využitý.

Vzpomenu při této příležitosti mého staříka Jana Bábíčka, člověka velmi moudrého a rozumějícího životu. V každé jeho větě byla obsažena myšlenka hodná zapamatování. Při jedné z návštěv u něho, mi řekl: "Vítaj, otevři si bok kredenca a ulej si nekerej!" Na mou připomínku, „jak nekerej, dyž je tu enom jedna?“ mě klidně a důstojně odpověděl: „Z jednej se nejlepšší vybírá!“

Ukončím tedy své vystoupení jeho oblíbenou větou, která by se mohla stát mottem pro příští Otvírání sklěnek – „Člověk není hovado, putýnečka stačí!“

Sen Albrechta z Valdštejna

doc. Antonín Blaha, FT BU Zlín

Student Albrecht Mistru Fraziovi:

Illustrissime,

vedle Tvé nezměřitelné učenosti i volbu témat ku korespondenci naší z celé duše obdivuji. Myslíím, že i tohle svědčí o spřízněnosti duší našich - sám jsem totiž už několikrát váhal, nemám-li sám o snech Tobě psáti začít. A jenom ostych vrozený i pod Tvým moudrým vedením získaný mi v tom bránil.

Sny své, Mistře nad jiné milý, na dvojí způsob rozeznávám. Vyprávění o těch prvních, nach do mých lící prvním vousem se pokrývajících vhnějí: jde totiž o sny obsahu hrubě materiálního a sprostného. Jenom Tobě, který jsi zároveň mým zpovědníkem, odvažují se o nich promluvit a je veřejně vyjeviti. Témata oněch snů častých dosti jednotvárná jsou, protože v polovině jich se šenkérka Bětuše vyjevuje a lazebnice Zuzana ve druhé. Obě přitom vůči mně tak stejně sobě vedou, jako by rodné sestry byly. A já, přiznávám se Ti, bránit se nemohu, protože o pouhý sen se jedná, který má svou vlastní vůli a sám o sobě rozhoduje, mne do svých vlastních dějů vtahuje.

Na druhý způsob snění pak mnohem pestřejší jest. Často v nich lítám, ptákům nebeským podobem. Někdy sám takto, jindy pak sedě na hřbetě ptáka převelikého, který nesmírně rychle do krajin cizích přenášá. Toto na druhý způsob létání provozované mnohem pohodlnější přitom jest, protože potravu každou chvíli ze zobanu svého mi vyvrhuje a pití podává. Někdy i víno cizokrajné. Naposledy takto mne do země zvané Kitaj přenesl, na stolec v jakémsi tamějším vysokém učení posadil, kde obklopen žáky i doktory cizokrajnými řeč jsem držeti musel. To zajímavé bylo, že na škorně mé neustále se vyptávali a shora i zespod je prohlíželi, velmi je obdivujíce. Došel jsem k názoru, že příčinou toho ta skutečnost byla, že cestu předlouhou jsem vykonal, o čemž oni usoudili, že pěšky - a proto škorně moje za obuv zázračnou považovali, neboť ani zaprášena z té ptačí cesty venkoncem nebyla. Aby to vyprávění moje v té zemi kitajské a na univerzitě ve městě S'čuan příliš jednostranné nebylo, o zemi naší rakouské jsem k nim hovořil a našich způsobech a zvycích. Sám jsem se v tom snu nad svými dovednostmi rétorickými podivoval, tak plynule můj jazyk promlouval, slovo za slovem i vedle sebe úhledně kladl - a to všechno v řeči zcela mi neznámé. I v tom je veliká přednost snění oproti bdění.

Na dotazy stran věcí jedlých a pitelných jsem o vepřových kotletách mluvil a křepelkách na pivě, o syrečcích hanáckých a tvarohových homolkách, jimiž se živí v naší zemi chudina, o korbelech vína moravského i dolnorakouského. Pokyvovali, ale oči jejich, které jinak šikmými se býti zdají, teprve v tom okamžiku se narovnal, když řeč moje na slivovici přešla. Jakmile vyslovil jsem slovo švestka, hned zpozorněli, a když jsem ve svém vyprávění k tomu punktu dospěl, kde se zákvas švestkový čili trnková pálení začíná a první kapky nápoje na dno džbánku zaťukají, v koutcích úst mých posluchačů sliny se objevovaly, po čase nedlouhém jako šňůrky stříbrné od úst jim kanouce. Bylo to jako u nás doma. Úplně tak.

Druhou příčinu chování jejich při mém traktátu trnkovém jsem seznal, když plni věčnosti jeden přes druhého butelky nápoje jejich národního mi ke koštu nabízeli. Chuť jeho byla hrozná: myslím, že v krajinách našich ani ožralové nejotrlejší nápoji takovému holdovati by nemohli. Později jsem seznal, že k výrobě nápoje svého plodin zvané rýže používají, což jest vlastně obilnina kitajská. Usoudil jsem proto, že ne každá obilnina k výrobě páleného vhodná jest. Žito u nás pro režnou jest příhodné, ječmen pak pro výrobu piva. Rýže jejich však se jenom k jídlu hodí, jako u nás knedle. Pokud už někdo jiného pití nemá, jediným způsobem, jak odpornou chuť rýžovice překonat jest

metoda jejího přepítí, t. j. celý džbánec co nejrychleji do hrdla nalít, až ona chuť samu sebe silou množství překoná.

Tolik tedy o snech, drahý Mistře. Taky se mi někdy zdává o zemi jakési, kterou v tom snu šťastnou zemí frýdlantskou nazývají, kam vojska nepřátelská ani přátelská vstupovati nesmí ani platby výpalné vymáhati. Taková země, jak každý, i hrubě nevzdělaný ví, ve skutečnosti existovati nemůže - ani tak málo, jako země kitajská s její rýžovíci. A také vojska veliká v tom snu se objevují, v uniformách císařských i cizích, a z oken osoby jakési in kratochvíli, podle vzhledu úředníky, snad fakultní či rektorátní. Dosti ale jsou ta okna vysoko posazená. Posledně, než jsem se probudil, v noční košili jsem se uviděl, coby muž valně kníratý, a stráž v polní uniformě se ke mně s halapartnou blížila, zřejmě v úmyslu hlášení mi co vojevůdci polnímu podat. Smyslu mi to mnoho nedávalo, protože jak známo, filozofii se hodlám zabývat a traktátů sepisováním, nikoli mečem, válčením a bojováním.

Tolik o mých snech, drahý Mistře a jejich pro mne významu. Prosím, neber jako nedbalost mou malou v dopisování horlivost, jestliže nyní se na pár dní odmlčím. Zkoušky bakalářské se blíží a já bych v nich rád praemium získal. Zápisky moje bude třeba čerstvými pozorováními doplniti ...

První pálení

Když se sejdeme při takové akci jako je dnešní Otvírání sklének, považujeme výrobu destilátů za běžnou věc, tradiční a mnozí dokonce za životně důležitou. Každá vymoženost, které lidstvo dosáhlo, má ale svůj začátek, někdo musel být první a naučil tento postup své následovníky. Nejinak je tomu s destilací. Říkáme prostě - pálení. Kde ale hledat původ tohoto názvu? (Vysvětlení) Je to tedy otázka chytrosti, podmanění si hmoty a fyzikálních zákonů. Pití kvalitních destilátů je tedy záležitostí chytrých a je natolik podmanivé, že ti, kteří neznají míru a příliš konzumaci podlehnou, v podstatě zblbnou, ale to jsem se dostal trochu jinam. Nechci mluvit o důsledcích dnešních a všeobecně známých, ale o významu a dopadu konzumace destilátů na civilizaci vůbec.

Už v dávných dobách, kdy se člověk teprve učil komunikaci a uchování základních potravin (vývoj člověka), začal používat nádoby, nejprve samovolně vznikající v přírodě, jako tykve, ořechové skořápky a podobně. Pak ale zjistil, že uschlá hlína se v ohni mění a vznikne tvrdší a trvanlivější materiál. Začal tedy nádoby vyrábět a brzo se ujistil, že se v nich dá pokrm i ohřívát. No a při vyšší teplotě z nádoby stoupala pára. Ta se samovolně srážela na stěnách

jeskyně. Zatím šlo jen o vodní páru. Jenže už v té době (a to mluvíme o epoše lovců mamutů), začal člověk potraviny i skladovat, a protože jeskyně byly vlhké, mnoho z uskladněných zrnin začalo kvasit. Ti otrlejší pili kvas přímo, ale pro střevní potíže toho brzy nechali. Zkusili tedy kvas ohřívát a tak se stalo, že se poprvé na stěně jeskyně srážela jiná pára než vodní. Při ochutnání mnozí měnili své chování natolik, že všichni pochopili sílu a moc této tekutiny. To byla v podstatě první rezná. Ale kmen měl obilí velmi málo a tak hledal náhradní zdroje. Příroda kolem byl jich plná. Šlo hlavně o bobuloviny různých druhů. Po jejich zkvašení se tvořil přímo ideální materiál pro pálení, tentokrát už srážení na kamenné desce s náklonem, takže na spodním okraji bylo možno destilát jímat. Jeho požíváním část této populace vyhynula, neboť než došlo k selekci bobulovin, došlo k určitým ztrátám vlivem např. rulíkovice a durmanovice. Protože lovci mamutů neznali ještě chemii a nevěděli tedy, že výskočka je plná metyalkoholu, mělo to další dopady na jejich počty. Protože tehdejší lidé byli poněkud srstnatější, než jsme my dnes, stávalo se, že při námluvách muž slabého zraku přitáhl do jeskyně místo ženy z vedlejšího kmene medvě-

dici. Pokud byl fyzicky zdatný, zažil chvíle plně vášně, pokud byl slabší, tyto námluvy nepřežil. Celá tato civilizace zanikla vyhynutím mamutů, neboť tito obrovští savci se stali pro slabozraké lovce jediným zvířetem, které mohli lovit. Ty menší (pro svůj handicap) už nemohli vidět, i když jich bylo mnohem více než mamutů. Ale osud byl k lidstvu velmi milosrdný a vzápětí stvořil člověka nového, a to druh zvaný pitecantropus montus – tedy člověk horský, volným překladem Horňák. Tento velmi odolný druh člověka se usadil na kraji dolnomoravského úvalu u říčky Veličky, kde založil osadu, kterou nazval Velká, protože žádnou jinou ještě

neviděl. K jeho nesporným přednostem patřilo odjakživa skvělé zpracování destilátů z trnek, díky kterému sídlí u Veličky dodnes. Kouzlu jejich slivovice jsme propadli i my ostatní. Tím se stává, že když se některý z nás vrací domů pod vlivem tohoto skvělého nápoje, první kontakt s manželkou se vlastně téměř rovná setkání už zmiňovaného lovce mamutů s rozzuřenou medvědicí. A tak se díky destilátům a jejich konzumaci historie aspoň v tomto ohledu skutečně opakuje.

To je ode mne vše, děkuji za pozornost a NA ZDRAVÍ!!!!

Na poslední chvíli

Tak, jak vy rozumujete o destilátotech, tak to my, muzikanté z Hluku, máme dávno za sebou. Vžijete sa nekerý z vás do stavu muzikanta, který hraje 30 roků v dechovce? To ani nemožete, pokád sami na něco nehrajete. A jak my říkáme a jak říkali Slováci na vojně – číslo hovorí. Počítajte se mnú po pořádku – ročné takových 40 – 50 pohřebů (ale v posledních letech podléj jednatela je pohřebů čím dál méně, protože lidé sú čím dál víc zdravější), zahájení roku, ukončení roku, přijímání, plesy, svatby, hody, prvěj MDŽ, narozeniny, zkúšky, svátky, koledování, valné hromady a všady štamprle, pleskačky, sodovčáky, púllitry, litry na nátisk, náladu, na zdraví. To už chuťové buňky v hubě (papily v papule), na jazyku a na škraňách u takového dechovkářa rozpoznajú, co je co. Od polahody až po řepovicu, po kerěj sa týdeň brká jak po okrajkoch. Když jsem z kraja mého hráti v dechovce uviděl smlouvy, které předkládali jednatel lebo kapelník k podpisu pořadatelom, tak jsem nerozuměl dodatku 1 LB, 2 LB. Proboha, co to je? Starší kolegové mně to objasnili – to je přeca jeden litr borovičky lebo dva (nejlepší z Nivnice). Ta je pro muzikanta dobrá na pysky, tolik sa z ní nebrká, netahne z tebe a osvěží dech, dyž dojdeš po ránu dom, lesní vůní! My ale nevymýšláme, dá sa vypít všecko, ale s jakýma následkama. Šak aj na to pití jsme vymysleli různé názvy – svinina, chachardyja, nivnická žlutá sodovka. Kolikrát byl zničen ne enom 1 LB, ale také další, holé kafé (bez rumu), aj kafé plnotučné, aj s příplatkama. A tých písniček, rozumování, vzpomínek, muzikantského humora, klarinetových sól a meziher, né enom v hospodě „z drobného kamení“, ale také na zpátečních cestách ráno v autobusoch. Podarebně sa u nás neříká – chlpy, chlpy, planty, planty.

To bylo aj štrajchání korpusama o rýny a brizolity, nepokojné noce s pálením záhy, vyčítavé (oprávněně) pohledy našich muzikantských poloviček a tiché domácnosti. Na každěj valnej hromadě – najmeněj 30 muzikantů, to je 30 sodovkových lebo púllitrů. Každý sa chce ukázat, to už je nejaký výběr, jak sa patří, aj s pozdním sběrem, archívem, to nekerí cítíj ve slivovici aj lipovinku. To je nejakých záklonů hlavy, ale nikomu z nás nevyletěl doposavád ani atlas ani čepovec. U svátků, kdy sa hrálo před domama po Hluku, jsme to měli otypované – tady je to pitné, tady horší, tady rači nepít, tady bude špička – oslavenec je alchymista, ten to umí udělat. Z toho jako třeba například vyplývá, že sa u nás páli na černo, ale tomu nemožu uvěřit, to by sa nám na obec moselo donést. A závěr?

Všechny ty vánoční, velikonoční, tříkrálové, fašaňkové, hodové a ostatní košty slivovic a ostatního páleného máme my, muzikanti z hluckého Šarovca dávno za sebou (a důfajme aj před sebou). Protože při našej bohulibej činnosti, kdy děláme ľudom enom radost (nekdy aj po pohřebě) a za to

sa dostaneme do nebe, jsme toho okoštovali tolik z otevřených sklének, že můžeme prohlásit, že pitelné je všechno.

Tááák asi!

S přáním „meněj šárky, jarních mrazů, pilatek a květopasů“

Ing. Fanyn Rybníkář, muzikant a (bývalý) místostarosta Hluku

Vzpomínky na mimořádné vzorky pálenek koštu Otvírání sklének 2003

(Úvod do studia slováckých destilátů I.)

Ing. Miloslav Hrdý

Ve svém úvodním sdělení přináším některá data získaná studiem katalogu k výše uvedené výstavě a koštu pálenek z roku 2003, abych dokladoval prostor, ze kterého byly získávány materiály pro založení kvasů, něco málo bude také pojednáno o způsobech pálení, ba i o účinku jednotlivých destilátů a jejich vlivu na zdraví jedince i společnosti obecně. V převážné většině jde o autentické vyjádření autorů, dárců a donorů, kteří měli ke vzorkům osobní vztahy.

Zdravotní slivovička

Emilie Resová, Brněnská 60, Buchlovice

Dělám ji tak, že do vlažné vody rozmíchám kvalitní med, pozor na teplotu vody! Potom smíchám sladký roztok se slivovicí, konečný výsledek může mít tak kolem 40% alkoholu. A tohoto léku si užívám denně štamprličku po ránu, nevadí mně, že je to trochu kalné. Potom se obléknu a zajdu si pro noviny - to je další tonikum! A tak jsem se udržela, zatím do 90 let! A „šmakuje mně“, takže bych chtěla ještě nějaký ten rok... Dělejte to také tak! Na zdraví!

Slivovice je pálena z úrody roku 2001 a to převážně z durancí a asi 1/4 - 1/5 trnek (idů od pecky). Jelikož jsem neměl tolik času, tak jsem neměl nasypanů zelenýma trnkama, jak nekeří, (keří sa báli, aby jejich milované ovoce neskončilo v bečce vedle), tak jsem sbíral a sypal do bečky poctivě, jak to padalo na zem. Trnky a durancie už byly pěkně měkké a svařštělé.

Se sbíráním sem si dával opravdu na čas, né že

by to byl záměr, ale právě „furt bylo cosi iného“ a tak poslední sbírání a setřásání se stromů bylo v takovém stavu, že jak sa to nasypalo do igelitových pytlů (na převoz), tož z toho bylo hned půl pytla šťávy. Nejvíc mě při tom posledním sbírání mrzelo (aj trochu dožralo), že sem byl nedostatečně „QUICK“, to že sem už za tmy nestačil všechno otřepané modré zlato posbírat a s výmluvů, že to posbírá na druhý deň, sem trněčky opustil. Na druhý deň už to nebylo „modré zlato“, ale „hermelínové“, všecy trnky do rána zplesnivěly (myslím tím ty neposbírané). Když bych vyčíslił škodu, tož to mohlo byt tak 5 - 7 litrů slivovice.

Všecy trnky a durancie sú z Biskupic, ze svahu orientovaného proti jihozápadu a tak tam většinu dňa svítí sluníčko. Kvas byl v dubové bečce asi 4 - metrákové. Slivovica sa páčila na přelomu listopadu a prosinca na nespecifikovaném místě, ale specifikovaném zařízení. Slivovica je kolem 50 stupňů. Chtěl bych podotknout, že sem nesladil ani deko (mám na mysli kvas)

a teklo to tak 10 litrů z metráku.

Tak to je asi všecko.

Doufám, že Vám bude aspoň trochu chutnat.

Se srdečným pozdravem a v úctě k tomu, co všecko pěkného děláte pro lidi, Vás pozdravuje

Ladě Zapletal

TRNKY 2001

Materiál ze Strážnice, páleno: ANO

Po používání: Zdravotní stav se nelepší, brýle nosím stále.

A jinak?

„Co cítím při pálení?“

„Jednoznačně strach a to od té doby, co byla tá pálenice vyfotografovaná v Rudém právě.“

Jura Gazárek, radní strážnický

Oskeruše 2002

Lokalita: k. ú. Tvarožná Lhota, parcela č. 1932/12
Páleno: Pálenice Mužského sboru Tvarožná Lhota č. p. 39

Technologická úskalí: Při požití plodů uzrálých značně tuhne huba. Při požití plodů hniliček značně tuhne stolice. Při neopatrném přiložení na kotel značně tuhne na dně kotla. Při neopatrném požití destilátu značně tuhne huba i krok.

Jiří Vítek, Tvarožná Lhota

Destilát, ročník 2002

- doporučený pro řidiče, který vznikl asi takto:
- tetka sbírala trnky aj s trávou, tu sice Mirek potom vybíral, ale ne všechnu, na komoře bylo asi 90 kg starého cukru, ten rozdělil do 3 beček, přidal trochu kvasnic, aby se to „rozjelo“, potom na to zapomněl, samozřejmě to překvasilo až na kyselinu octovou (s vysokým obsahem plynných aldehydů), aby zrušil převažující kyselinu, přidal do beček vápencové kaly z cukrovaru

ze Starého Města, připadal si při všech těch operacích jako ...

- výsledek je k dispozici – je vhodný do ostříkovačů!

Zde by bylo možno ještě dále pokračovat, transformace by mohla vést až na vodku ne nepodobnou zn. Finlandia, zatím však to nebylo realizováno, bylo by nutno sehnat mnoho finančně náročných ingrediencí (aktivního uhlí), filtrovat a filtrovat a ... a pak už jen vychladit v ledu a ...

Mirek Lúčný, Slunečná 4548, Zlín

Bez názvu

Na tomto místě by mohl být vzorek pálenky od pana Ing. Pavla Veselého – mého spolužáka a kamaráda. Když jsem ho (vlastně několikrát opakovaně) navštívil, abych od něj převzal vzorek do koštu pálenek, slyšel jsem vždy totéž: „Víš, já su takový ochlasta, já to všecko dycky vypiju.“ Posledně přidal krátké vyprávění, aby svá slova potvrdil. „V minulém týdnu moje švagrová letěla z Kanady do Paříže za nějakými obchody a tak si odskočila do Prahy, jel jsem jí naproti, abych ji přivezl k nám a dostal jsem od ní dárek – litrovou fľašku whisky. To bylo ve čtvrtek a všichni odjeli – manželka i s děvčaty k rodičům do Zlína. Zůstal jsem doma – slaměný vdovec. A jel jsem za nimi až v neděli na poledne. Švagrová se zajímala, jestli jsem už okusil whisky a tak jsem jí odpověděl: „Tá už je pryč! Ve čtvrtek šli jako z udělání kolem kamarádi (ovšem mně naznačoval, jak si je svolával telefonem) a v pátek jsme ju dorazili!“ Ted' už kamarádovi věřím, že všechno vychlastá, vzorek už po něm nechci, ať mu přispívají ke zdraví!

Ing. Pavel Veselý, Spytihněv 417

Vzorek „Křenovica“

destilát paní Boženy Janáčové, mojí babičky z Popovic u Kroměříže, od té, co měla bratrance Frantu, který si v kuchyni v Ratajích postavil ze

součástek posbíraných po sousedech traktor Zetor 50 a kterého potom následně zavřeli do blázince v Kroměříži.

Tento výrobek vznikl následovně: Jablíčka z oplocenky, stejně je nikdo netrhá, posbírala babička, která bývala hradláčkou v Rýmařově (výrazný vztah k ajznbónu), nadělala z nich dobrého sladučkého jabčáku. Aby ho zastabilizovala, přidala do něj, podle všeobecně známých pravidel dostatek křenu. Ale znáte děcka, nikdo z nás šesti vnuků neměl na tuto dobrotu chuť, raděj si koupí v Carrefouru a tak jabčáku hodně zbylo. Šetrná žena to všechno přidala do kvasu a v pálenici v Kvasicích se z toho stala pálenka. Ale ouha, ta pálenka nejen voněla, ale i chutnala po křenu – tedy křenovice, kterou je možno zapíjet k párkům a klobáskám a ovaru. Tady ji máte! **Mojmír Šemnický, Holešov**

Slivovice zn. Černobyl

Materiál kvasu byl ze dvou třetin z trnek a z jedné třetiny z durancí.

Trnky pocházejí ze stráně svatého Antonínka z ostrožské strany. Byly získány v první polovině září 2001 z blíže neurčeného pozemku, kde jsme se s manželkou vydali velmi brzy ráno, aby se na nás někdo nedíval škaredě. Moje pracovitá a boubelatá manželka, která musí stále něco žvýkat, trnky sbírala a zároveň je snídala. Při cestě domů, když jsme tlačili plnou káru navrchu řeprným listem krytou, nás provázely hlasité projevy manželčina dobře fungujícího zažívání, což už svědčilo o dobré kvalitě získaného materiálu.

Durancie byly trhány na vlastní zahradě koncem září.

Kvas byl vypálen před Vánoce na zkušebním přístroji vlastní výroby. Ten již několik let vylepšuji, proto ještě nebyl přihlášen k patentování. Mojí hlavní zásadou je mít vysoký klobouk, ale zásadně ne plstěný.

Vzhledem k tomu, jak byl kvas získán a zpracován, tak jsem dal slivovici značku „Černobyl“. Soused, který si původně chtěl trnky otrhat sám, říká, že je to slivovice úplně blbá, protože

ty trnky měly být ještě týden na stromě a že mně přeje, abych byl na koštu poslední nebo aby byl rovnou vyřazen z koštu.

Joška Černý, Ostrožská Nová Ves

Kalvados, ročník 2002

Původní určení pálenky bylo na prodej jihočeským rybářům, pro zahřátí při výlovu kaprů pro vánoční stůl. Bohužel, rybáři měli smůlu: při ochutnávání široce rozvětvená rodina a přátelé degustátoři rozhodli, že se nic prodávat nebude.

Postup prací: S láskou sbíraná jablíčka velmi staré odrůdy „jadrniček“, která vytvořila na zahradě žlutý koberec, přes který se téměř nedalo bez uklouznutí projít. Každé jablíčko umyté, zkontrolované, bylo teprve pak drceno a presováno. Jablíčka se specifickou sladkou chutí - může to být špatná pálenka?

Ing. Renata Dubnová, Zlín – Podhoří

TRNVIR 2003 z Niv

aneb Valašské pohlázení na celý den, čisto-trnkový špiritus a studánková voda, dohromady 50%

Přináší:

- růžové sny,
- prosluněné a provoněné dny naplněné všeobjímajícím optimizmem (neplette si ženské s autama),
- nebo divoké noce (když štamprlu přidáte) až po hluboký neotřesitelný spánek (když přidáte ještě jednu).

Doporučení:

- pro univerzálnost použití noste stále sebou,
- podle počasí a okolností udržujte trvalou preventivní hladinu v organismu, vhodné k poskytování první pomoci, účinek okamžitý a nečekaný – buďte ho (ju) to zabije nebo mu (ji) to pomůže

Anička Pánková, Žlebová 1750, Zlín – Nivy

Pravá valašská slivovice z Niv ročník 2002

Zlínský montovák

Švestky vybírané, čistýma rukama sbírané z lokality Zlín – Jižní svahy, puškovec po babičce, mandragora o půlnoci sbíraná na Šibenicích ve Zlíně, páleno ve staré poctivé páleníci u Navrátilů ve Zlíně v měděném kotli dřevem. Chuťově vyladěná jednička ze zlínských osluněných svahů. Aktivuje uživatele k nejrůznějším činnostem (skutečně k nejrůznějším).

Doporučení výrobce:

Položte kladivo a chytněte se svého psa nebo koně. Pevně se držte. Dosáhnete absolutního, ničím nezkaleného pocitu štěstí. Nejsou-li tu tito dva, chytněte se manželky. Nebude to sice už úplně ono, ale zase – není nad teplo domova.

Ing. Jiří Pánek, Zlín

666

Jahody OTMA Mařatice, Kompoty broskvové - naša komora, pavlůvky z Hunčí, voda z tajné studýnky ze Smraďavky

Páleno před měsícem v úplňku v konfiskovaném kotli po hrabjatech ze zámecké kuchyně, skladované ve sklepech na Buchlově.

Nejlepší slivovica je ze svého, co si napálíš - to si vypiješ! To říkal náš tata a říkám to aj já. Po vypití půl litra zahazuju brýle a vidím aj za roh a nekomu z ní do rána vyroste na čelisku aj paroh. Tož si pošmakujte!

Loncnoň z Buchlovic

Bleumix 1992

Modré ovoce z lokality Uh. Brod – Nad Václavkem, Vlčnov – vinohrad, páleno U Mošťka ve Vlčnově počátkem února. Směs obsahuje durancie, trnky (švestky) gulovačky a drobné trnečky zvané kozí bobky.

Jura Pavelčík, Uherský Brod

HRUŠKOVICE 2000

Hrušková z Hruškové ulice, přichuceno mátovým extraktem

Původ: Huštěnovice, ročník 2000

Tchýnino pozdravení!

Téměř devadesátiletá tchýně posbírala plody staříčké hrušně v Hruškové ulici a založila kvas, ze kterého pálenkou mě pravidelně vítá.

Ing. Antonín Pošťulka, Frýdek - Místek

MERUŇKOVICE 2000

50,0% obj.

Z jihovýchodního svahu vážanských Močilek s výhledem na Novoveské nádrže ze sadu mezi trnkovými a třešňovými stromy Lihovina není zakleta žádným tajemstvím, ale bývá i lepší, když Pán Bůh dá.

„Alkohol ničí národy, ale jednotlivci neublíží!“

Květoslav Slavík, Buchlovice

VIŠEDGRAD 2002

50,8% obj.

Polské trnky 40%

Maďarské kulovačky 40%

Buchlovské pavlůvky 20%

Petr Dvořan, Buchlovice

HRUŠKY 2002

Páleno v Romanině. Když ju piju, tak mám dobré nápady a pohodu. Manželka zase tvrdí, že su moc silný a přemůdřelý, tak nevím.

Čirost výborná – 10 bodů

Vůně harmonická – 30 bodů

Chuť výborná – 59 bodů

Tomáš Prachař, Velká nad Veličkou

Podhůřím českého lesa XVI

Kladruby

Nedaleko města Stříbra, kudy vedla důležitá norimberská zemská stezka se svými dvěma větvemi, stezkou tachovskou a přimskou, založil v roce 1115 přemyslovský kníže Vladislav I. na osobní přání řezenského biskupa Wolfganga, kolonizační benediktinský klášter Kladruby. Prvotní klášterní komunita pocházela pravděpodobně z břevnovského benediktinského kláštera či jiného na území Čech. Již roku 1117 však přicházejí další benediktini, tentokrát z kláštera v německém Zwiefaltenu. Tehdy byl klášterní kostel zasvěcen Panně Marii a svatému Wolfgangovi. Klášter byl zcela oddán panovníkovi a stal se tak centrem mnoha důležitých jednání. Samotný klášterní chrám byl dostavěn a vysvěcen ve 30. letech 13. století a sousední městečko Kladruby získalo trhové právo. Šlo o nejstarší dochované povolení trhů v Čechách. V 70. letech 13. století byl klášter vyloupen a ekonomicky se vzpamatoval až o sto let poz-

ději. Tehdy byly klášterní objekty opevněny, byl přestavěn klášterní kostel a vznikla i kaple Všech svatých, dostavěná v pozdní gotice. Koncem 14. století se měly Kladruby stát dokonce sídlem biskupa, pod něhož by spadala církevní správa západních Čech. Král Václav IV. tak chtěl omezit politickou pozici arcibiskupa Jana z Jenštejna. V roce 1421 byl klášter dobyt husity a po čase obléhán vojsky císaře Zikmunda.

V následujícím století dochází k hospodářskému i náboženskému rozmachu kláštera, vznikají nové budovy, hospodářské zázemí a dvory se zahradami. Součástí kláštera se stal i pivovar a škola. Konec vzestupu Kladrub nastal příchodem třicetileté války. Po válce jsou klášterní objekty dále rozšiřovány, ale vrcholem zvelebování kláštera byl nástup opata Maura Fintzguta počátkem 18. století. Podle návrhů architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichla byl klášterní kostel v letech 1711–1726 přestavěn

Nádvoří kláštera v Kladrubech

Průčelí kladrubského chrámu

v duchu tzv. barokní gotiky. Při přestavbě architekt využil částečně zbytky románského zdiva a gotický presbytář. Kladrubský klášterní kostel je vrcholem Santiniho tvorby ve stylu barokní gotiky. Náklady na přestavbu a vybavení činily 150 000 zlatých. Freskovou výzdobu kostela vytvořili bratři Asamové, o sochařskou výzdobu se postaral Řehoř Thény, varhany postavil Jacob Burkhardt.

Klášter byl v roce 1785 z nařízení císaře Josefa II. zrušen a objekty byly předány do užívání rodině Windisch-Graetzů. Část budov sloužila jako součást provozu nově zřízeného pivovaru, jinde byly klášterní prostory přestavěny na byty. Od roku 1945 je klášter majetkem státu, v padesátých letech spadal klášter pod ministerstvo zemědělství. Teprve po polovině 60. let 20. století dochází k památkové obnově kladrubského kláštera.

V sousedství již od dob jeho vzniku existovala stejnojmenná osada, později městečko s románským kostelem sv. Petra, zbořeným koncem 18. století, na jehož místě v areálu dnešního hřbitova stojí kostelík z konce 19. století. V centru Kladrub stojí kostel svatého Jakuba, původně gotický, po požáru v 18. století barokně přesta-

věný. Dnes na travnatém prostranství před kostelem si můžeme prohlédnout kamenné smírčí a hraniční kříže, svezené z okolí. Na náměstí stojí mariánský sloup z roku 1701.

Při silnici, vedoucí kolem kláštera, si nemůžeme nevšimnout tři mohutných dubů letních, jediném pozůstatku po dubové aleji, zničené v polovině 19. století vichřicí. Všechny tři stromy jsou prohlášené za památné, obvod kmene dosahuje u nejširšího z nich 740 centimetrů a výška 25 metrů. Jejich stáří je odhadováno na více jak 450 let.

Okolo Kladrub vede naučná stezka, na jejíž trase můžeme potkat dva zrekonstruované objekty předválečného opevnění. Oba jsou součástí Muzea československého opevnění Kladruhy. První z nich je zařízení vybavením z let 1938-39 a druhý z let 1960-65, kdy byly bunkry reaktivovány v souvislosti se studenou válkou. Jedna z dalších zastávek naučné stezky je věnována řece Úhlavce, jejíž staré jméno znělo Mžice. Její tok je dlouhý 37 kilometrů a u Stříbra se vlévá do řeky Mže. Povodí Mže a Úhlavky bylo tvořeno už ve starohorách a jelikož údolí a kaňon Úhlavky je mohutnější a širší než údolí Mže, soudí se, že Úhlavka je nejstarší českou řekou. V minulosti byl tok Úhlavky, tehdy Mžice, lemován množstvím mlýnů. Z Kladrub se vydáme po modré turistické značce přes vrch Kalvárie Svatojakubskou cestou nazpět do Stříbra, abychom příště navštívili další pamětihodnosti tohoto kraje.

Text a foto Martin Žižlavský

U řeky Úhlavky

JUBILANTI V ÚNORU 2012

75 let	Marie Geržová
80 let	Božena Válková
95 let	Marie Geržová (Domov pro seniory Buchlovice)

V sobotu 28. ledna 2012 jsme přivítali nové občánky: (zleva) Patrik Mitáš, Petr Tomešek, Štěpán Vacula.

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

*Vydává Úřad městyse Buchlovice, tel.: 572 595 120. Vychází měsíčně,
řídí redakční rada, výkonní redaktoři Mgr. Pavla Večeřová, Mgr. Vlastimil Kořínek
a Bořek Žižlavský. Náklad 350 výtisků. Cena 16,- Kč*

Registrační číslo MK ČR E 13102

*Redakční rada si vyhrazuje právo upravovat příspěvky.
Sazba Vít Kučera, tisk HUDEC print, s. r. o., Buchlovice*